

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 16.09.2020 № 1146

Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів третіх і четвертих класів Нової української школи

Метою Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів третіх і четвертих класів Нової української школи (далі – Методичні рекомендації) є визначення основних підходів та орієнтовних вимог до оцінювання результатів навчання учнів третіх та четвертих класів, які навчаються за Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (зі змінами).

Для учнів третіх та четвертих класів застосовується формувальне та підсумкове (тематичне, семестрове та річне оцінювання).

Важливу роль у формуальному та підсумковому оцінюванні відіграють критерії, за якими воно здійснюється. Критерії оцінювання визначаються вчителем (із поступовим залученням до цього процесу учнів) відповідно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів з орієнтуванням на вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначених Державним стандартом початкової освіти до другого циклу навчання (3-4 класи), й очікуваних результатів, зазначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти (модельних навчальних програмах).

Об'єктами формуального оцінювання є як процес навчання учнів, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат їх навчальної діяльності на певному етапі навчання.

Формуальне оцінювання здійснюється шляхом:

педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів;

аналізу портфоліо учнівських робіт, попередніх навчальних досягнень учнів, результатів їхніх діагностичних робіт;

самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів;

оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками;

застосування прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу.

У третьому та четвертому класах рекомендуємо дотримуватись алгоритму діяльності вчителя під час організації формуального оцінювання та використовувати інструментарій формуального оцінювання, запропонований у методичних рекомендаціях щодо орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.08.2018 № 924).

Орієнтовні вимоги до педагогічного спостереження, учнівського портфоліо, само- та взаємооцінювання викладено у наказі Міністерства освіти і науки України від 27.08.2019 № 1154.

Результати формувального оцінювання відображаються в оцінних судженнях учителя/учнів/батьків, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. Оцінні судження вчителя мають бути об'єктивними, конкретними, чіткими, лаконічними, доброзичливими, слугувати зразком для формулювання оцінних суджень учнями. В оцінному судженні відображають прогрес учнів та поради щодо подолання утруднень, за їх наявності, у досягненні очікуваних результатів навчання відповідно до програмових вимог.

Підсумкове оцінювання (тематичне, семестрове і річне) у третіх та четвертих класах здійснюється за рівневою шкалою, а його результати позначаються словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

Орієнтовні вимоги до оцінювання результатів навчання учнів третіх-четвертих класів за вищезазначеними рівнями наведено в додатку до цих Методичних рекомендацій (додаток 1).

Підсумкове тематичне оцінювання здійснюється за результатами виконання діагностичних робіт, розроблених на основі компетентнісного підходу, які можуть бути усними чи письмовими, у формі тестових завдань, цифровій формі (зокрема тестування в електронному форматі), комбінованої роботи, практичної роботи, усного опитування тощо. Завдання для діагностичних робіт розробляються з урахуванням обов'язкових результатів навчання та відповідних умінь, рівні сформованості яких визначено у додатку до цих Методичних рекомендацій (додаток 1). Форми і види оцінювання, зміст завдань учитель обирає самостійно з урахуванням особливостей учнів класу.

Обсяг діагностичних робіт визначається із розрахунку прогнозованого часу на виконання окремих завдань учнями, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, їхньої готовності до виконання того чи іншого завдання. У третіх та четвертих класах тривалість виконання діагностичної роботи не повинна перевищувати 35 хвилин (із 40 хвилин уроку 5 хвилин – інструктаж, 35 хвилин – виконання роботи).

Періодичність проведення діагностичних робіт відображається у календарно-тематичному плані з урахуванням кількості тем у межах кожного предмета.

Письмові діагностичні роботи виконуються у зошитах для діагностичних робіт або на окремих аркушах, бланках тощо.

Оцінювання діагностичних робіт здійснюється у відповідності до критеріїв оцінювання результатів навчання, визначених у додатку до цих Методичних рекомендацій (додаток 1).

Під час проведення підсумкового (тематичного, семестрового та річного) оцінювання визначається рівень сформованості кожного загального навчального результату, визначеного Державним стандартом початкової освіти, у відповідності до логіки та послідовності його формування згідно з навчальною програмою. Результати проведення діагностичних робіт у класному журналі не фіксуються.

Середня оцінка за тематичне, семестрове та річне оцінювання не виводиться. У журнал та свідоцтво досягнень виставляється рівень за кожен результат навчання з навчальних предметів/інтегрованих курсів наприкінці кожного навчального семестру

(триместру) та навчального року. Річним оцінюванням є результати навчання учнів за останній семестр (триместр).

У свідоцтві досягнень учитель фіксує розгорнуту інформацію про сформованість наскрізних умінь учнів та рівні результатів їх навчання (додаток 2).

Наскрізні уміння позначаються словами: «має значні успіхи», «демонструє помітний прогрес», «досягає результату за допомогою дорослих», «потребує значної уваги і допомоги». Рівень сформованості наскрізних умінь учнів визначає учитель на основі педагогічних спостережень та аналізу учнівського портфоліо.

Під час заповнення свідоцтва досягнень вчитель може використовувати графічні позначки на власний розсуд. Документ підписують учитель і батьки (особи, які їх замінюють). Оригінал свідоцтва досягнень надається батькам, а його завірена копія зберігається в особовій справі учня в закладі освіти.

Особливості оцінювання результатів навчання учнів з інтегрованого курсу «Українська мова та читання» (навчальних предметів мовно-літературної освітньої галузі)

Підсумкове оцінювання у третіх-четвертих класах з української мови та літератури, мови та літератури відповідних корінних народів і національних меншин здійснюється за результатами виконання діагностичних робіт, розроблених з урахуванням обов'язкових результатів навчання другого циклу Державного стандарту початкової освіти.

Тематичне оцінювання може бути усним чи письмовим у формі тестових завдань, цифровій формі (зокрема тестування в електронному форматі), комбінованої роботи, практичної роботи, усного опитування тощо. Учитель самостійно визначає, що саме підлягає оцінюванню на певному етапі навчання і розробляє завдання для діагностичної роботи або використовує матеріали інших колег, матеріали з друкованих джерел чи інтернету. Кількість діагностичних робіт також визначається самим учителем, але обов'язково узгоджується з кількістю діагностичних робіт з інших предметів, аби уникнути емоційного перевантаження учнів.

Рекомендується передбачити тематичне оцінювання у формі комплексного тексту зі сталою структурою, завдання якого мають співвідноситися з певними результатами з усіх груп загальних результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти та відображених у свідоцтві досягнень для третього та четвертого класу відповідно.

Йдеться про такі групи загальних результатів:

взаємодіє з іншими особами усно, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;

сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, медіатекстах та використовує її для збагачення свого досвіду;

висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримується норм літературної мови;

досліджує індивідуальне мовлення для власної мовної творчості, спостерігає за мовними явищами, аналізує їх.

Комплексні тести бажано проводити 4 рази на рік: на 6-7 тижнях навчання, на 14-15 тижнях навчання, на 25-26 тижнях навчання, на 33-34 тижнях навчання. Використання комплексних тестів дозволяє об'єктивно відстежувати учнівський поступ і, при цьому, зменшити кількість діагностичних робіт, розглядаючи діагностичну роботу на 14-15 тижнях навчання одночасно і як роботу для тематичного оцінювання, і для семестрового оцінювання. Так само діагностична робота на 33-34 тижнях є роботою і для тематичного, і для річного оцінювання.

Комплексні тести виконуються на спеціальних бланках з друкованою основою, зберігаються ці бланки в учнівському портфоліо. Інші письмові діагностичні роботи учні виконують у зошитах для діагностичних робіт або на окремих аркушах, бланках тощо.

Особливості оцінювання результатів навчання учнів з навчального предмета «Іноземна мова»

Оцінювання у третіх-четвертих класах з іноземних мов здійснюється з урахуванням усіх видів мовленнєвої діяльності, однак особлива увага приділяється сприйманню мови на слух та усному мовленню. Будь-яка письмова діяльність має відбуватись на рівні слова/фрази, оскільки необхідні навички організації тексту ще не притаманні дітям цього віку та рівню мовної компетентності (відповідно до вимог Європейських рекомендацій з мовної освіти на рівні A1).

Діти молодшого шкільного віку краще справляються з простими чітко сформульованими завданнями, що базуються на їх власному життєвому досвіді, зі зрозумілими інструкціями, а також такими, що не потребують тривалого обдумування чи навантаження пам'яті. Оцінювання в цілому повинно відбуватись у ситуації з низьким рівнем стресу, без страху бути покараним за помилку.

Варіативність тестових завдань має відповідати цілям оцінювання різних мовних компетентностей та вимогам на рівні A1.

Для досягнення високої ефективності оцінювання учнів третіх-четвертих класів на рівні A1 тести мають:

- враховувати когнітивний та соціальний розвиток учнів;
- відповідати освітнім цілям початкової школи та базуватись на навчальній програмі;
- розвивати використання мови за допомогою простих зрозумілих учням завдань;
- уникати оцінювання за кількістю зроблених помилок, але оцінювати за досягненнями і стараннями у виконанні того чи іншого завдання;
- враховувати вікові особливості учнів та привертати увагу дітей (наприклад, використовувати яскраві малюнки, цікаві описові завдання тощо).
- оцінювати об'єктивно і надавати зрозумілі рекомендації щодо покращення мовних компетентностей, що заохочують до подальшого опанування мови на вищих рівнях.

Для оцінювання сприймання мови необхідно звертати увагу на такі уміння учнів:

- розпізнавати імена та описи людей;
- розпізнавати імена і назви, перевіряти правопис слів;
- розпізнавати окремі слова, імена і розпізнавати детальну інформацію у прослуханому тексті;

- сприймати конкретну детальну інформацію у текстах широкої тематики;
- розпізнавати кольори, назви об'єктів та іншу конкретну інформацію.

Для оцінювання читання та письма необхідно звертати увагу на такі уміння учнів:

- співвідносити слова з їх значеннями;
- знати і використовувати функціональні фрази;
- читати і розуміти детальну інформацію і загальний зміст тексту;
- читати з розумінням фактичну інформацію, знати лексичні і граматичні конструкції;
- розпізнавати окремі слова і вирази зі схожим змістом;
- писати короткі повідомлення та передавати зміст у письмовій формі.

Для оцінювання усного мовлення необхідно звертати увагу на такі уміння учнів:

- описувати картинку короткими фразами і реченнями;
- описувати події та об'єкти з опорою на картинку.

Формат тесту має відображати часту зміну діяльності чи тестових завдань, передбачати короткі, «активні» завдання в ігровій формі, наприклад завдання з розфарбування об'єктів/предметів на картинці, співвіднесення картинки з ілюстрованим словом чи назвою предмета, обрання відповідної картинки з трьох запропонованих варіантів згідно з інструкцією тощо.

Особливості оцінювання результатів навчання учнів з навчального предмета «Математика»

Діагностичні роботи з математики проводяться наприкінці вивчення кожної теми. Перевагу варто надавати письмовій формі робіт, хоча з деяких тем може бути застосовано усну форму.

Зміст завдань для діагностичних робіт з математики має розроблятися з урахуванням компетентнісного підходу. Такі завдання спрямовані на перевірку володіння учнями:

- математичною грамотністю,
- уміння здійснювати системну математичну діяльність,
- уміння застосовувати математику у конкретних життєвих ситуаціях.

Завдання може мати вигляд кейса (практичної або текстової ситуації), комплексне розв'язання якого передбачатиме виконання конкретних математичних дій: обчислення усно чи письмово, розв'язання простих рівнянь, формулювання логічних висновків з математичних припущень, виконання простих математичних операцій у символічній формі, складання маршрутів реальних чи віртуальних подорожей, зчитування математичної інформації з таблиць, діаграм, графіків, схем, аналіз даних тощо).

Оцінювання відбувається за кожним з умінь, які перевіряються у діагностичній роботі. Приклад бланку оцінювання наведено в додатку 3 до Методичних рекомендацій.

Особливості оцінювання результатів навчання учнів з інтегрованого курсу «Я досліджую світ»

Для оцінювання результатів навчання учнів з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» проводяться комплексні діагностичні роботи наприкінці кожної теми, враховується

сформованість елементарних умінь та навичок до спостереження, опису, дослідження, експерименту,

Найкращим форматом діагностичної роботи курсу «Я досліджую світ» є кейс (ситуація, текст), до якого пропонуються завдання, пов'язані з результатами з усіх освітніх галузей, що охоплює цей курс (обсяг інтегрованого курсу визначається освітньою програмою та відповідним навчальним планом).

Індикаторами оцінювання слугують конкретні результати навчання учнів, визначені відповідною навчальною програмою.

Діагностика навчальних досягнень з таких освітніх галузей як технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична може відбуватися у складі комплексних робіт із використанням компетентнісних завдань у межах інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Проведення окремих діагностичних робіт з цих освітніх галузей не передбачено. Оцінювання відбувається за кожним з умінь, які перевіряються у діагностичній роботі. Один з можливих форматів бланку оцінювання такої діагностичної роботи наведено у додатку 4 до цих Методичних рекомендацій. Бланки зберігаються в учнівському портфолію та враховуються під час семестрового та річного оцінювання.

Особливості оцінювання результатів навчання учнів з навчального предмета «Інформатика»

При вивченні курсу інформатики передбачається виконання учнями різних видів практичних вправ та завдань. З метою реалізації практичної спрямованості курсу, комп'ютерна техніка має використовуватися на кожному уроці інформатики.

Деякі вміння передбачають отримання конкретного оцінюваного результату діяльності (створений інформаційний продукт, збережений файл, здійснений пошуковий запит, складений алгоритм, впорядкована послідовність тощо). Учитель також здійснює спостереження за процесом виконання цих робіт, діагностуючи рівень навчальних досягнень стосовно окремих результатів навчання (наприклад, вправність користування цифровими пристроями та програмами, дотримання правил роботи із ними). Деякі результати навчання потребують проведення опитування або діагностичної бесіди з учнями з метою з'ясування рівня володіння поняттями.

Особливості оцінювання результатів навчання учнів з навчальних предметів освітньої галузі «Мистецтво»

Для оцінювання рівня досягнень учнів з предметів освітньої галузі «Мистецтво» не передбачено проведення діагностичних робіт. Індикаторами оцінювання слугують конкретні результати навчання та спостереження вчителя за формуванням загальної естетичної компетентності учнів.

Об'єктами оцінювання є:

- здатність учнів сприймати, аналізувати та інтерпретувати художньо-образний зміст творів мистецтва, висловлювати власне естетичне ставлення;
- уміння й навички з практичної художньої діяльності, досвід самостійної та колективної творчості;

- обізнаність у сфері мистецтв – знання та уявлення про мистецтво, його основні види та жанри, розуміння художньо-естетичних понять та усвідомлене користування відповідною термінологією, уявлення про творчість відомих вітчизняних і зарубіжних митців;

- вдосконалення навичок самопрезентації та самовираження в процесі художньо-творчої діяльності.

Особливості оцінювання результатів навчання учнів з навчального предмета «Фізична культура»

Оцінювання результатів навчання учнів третіх-четвертих класів з предмета «Фізична культура» здійснюється з урахуванням виконання ними оздоровчих, освітніх, виховних завдань.

Результати діяльності школярів оцінюються в усіх організаційних формах фізичного виховання, що утворюють систему фізичного виховання в конкретній школі та підвищують рівень фізичної культури учнів. Характеристика результатів навчання з предмета «Фізична культура» подається в узагальненому вигляді за кожною групою загальних умінь, визначених Державним стандартом початкової освіти. Орієнтовні вимоги до оцінювання, зазначені у додатку 1 до цих Методичних рекомендацій, конкретизуються вчителем фізичної культури з урахуванням вихідного рівня підготовленості учнів, їх фізичних можливостей та вікових особливостей, а також матеріально-технічного забезпечення школи.

Генеральний директор
директорату шкільної освіти

А. О. Осмолівський

**Орієнтовні вимоги до оцінювання результатів навчання учнів
третьох і четвертих класів Нової української школи**

**Загальні критерії оцінювання учнів початкової школи з навчальних предметів (інтегрованих курсів)
мовно-літературної освітньої галузі**

Характеристика результатів навчання учнів						
Індекс	Загальні результати навчання	Результат навчання у свідомстві досягнень	Рівні			
			початковий	середній	достатній	високий
МОВ1	<i>Взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях</i>	<i>Взаємодіє з іншими усно</i>	Перетворює усну інформацію в іншу форму представлення (асоціативні схеми, таблиці) за шаблоном, потребує детального кількарязового пояснення; припускається помилок під час відтворення почутої інформації; відчуває труднощі у визначенні помилок, навіть після допомоги вчителя; не може співвіднести структуру схеми, таблиці з почутою інформацією.	Перетворює усну інформацію в іншу форму представлення (асоціативні схеми, таблиці) за інструкцією, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; відтворює почуту інформацію, іноді з допомогою вчителя; здатний/здатна внести уточнення до власних робіт після допомоги вчителя; визначає структуру таблиці, асоціативної схеми з допомогою вчителя.	Самостійно перетворює усну інформацію в іншу форму представлення (асоціативна схема, таблиця) з незначною допомогою вчителя; частково аналізує, класифікує, узагальнює усну інформацію; ілюструє окремими прикладами власні відповіді, судження; здатний/здатна внести уточнення до власних робіт, їх коригування (за потреби); цілісно сприймає почуту інформацію; створює асоціативну схему, таблицю на основі засвоєних зразків.	Перетворює усну інформацію в іншу форму представлення (асоціативна схема, таблиця) під опосередкованим керівництвом учителя; аналізує, класифікує, узагальнює інформацію; ілюструє прикладами власні відповіді, судження; здатний/здатна до самостійного аналізу власних робіт, їх коригування та уточнення (за потреби); цілісно сприймає почуту інформацію; здатний/здатна запропонувати власну структуру асоціативної схеми, таблиці.
			Переказує зміст почутого на основі плану, піктограм, опорних слів тощо за	Переказує, відтворюючи зміст почутого відповідно до мети завдання, у разі труднощів	З незначною допомогою вчителя переказує, передаючи зміст почутого	Самостійно переказує, передаючи зміст почутого своїми словами, враховує

	<p>умови детального кількарязового пояснення вчителя; припускається помилок під час відтворення змісту почутого; відчуває труднощі у визначенні помилок, навіть після допомоги вчителя; не може визначити цілісність власного переказу.</p>	<p>звертається до вчителя за допомогою; відтворює зміст почутого, іноді з допомогою вчителя; здатний/здатна зробити уточнення у власний переказ після допомоги вчителя; не завжди може використати способи фіксації виокремленої інформації.</p>	<p>своїми словами, враховує мету завдання; аналізує, встановлює причинно-наслідкові зв'язки; здатний/здатна внести уточнення до власного переказу (за потреби); спирається на власний досвід використання способів фіксації виокремленої інформації.</p>	<p>мету завдання; аналізує, встановлює причинно-наслідкові зв'язки, узагальнює; здатний/здатна до самостійного аналізу власного переказу, його коригування та уточнення (за потреби); залежно від мети завдання обирає або комбінує способи фіксації виокремленої, почутої інформації.</p>
	<p>Залежно від мети завдання частково виокремлює та фіксує почуту інформацію способом, заданим учителем, потребує детального кількарязового пояснення; припускається помилок під час фіксації виокремленої інформації; відчуває труднощі у визначенні помилок, навіть після допомоги вчителя; не може співвіднести виокремлену інформацію з метою завдання.</p>	<p>Залежно від мети завдання фіксує виокремлену почуту інформацію способом, заданим учителем, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; співвідносить почуту інформацію з певними критеріями; здатний/здатна внести уточнення до зафіксованої інформації після допомоги вчителя; не завжди встановлює зв'язок між фрагментами виокремленої інформації.</p>	<p>Залежно від мети завдання з незначною допомогою вчителя фіксує виокремлену почуту інформацію зручним способом; частково аналізує, виокремлює, узагальнює почуту інформацію; аргументує окремими прикладами власні відповіді, судження; здатний/здатна до самостійного коригування та уточнення необхідної інформації для побудови висловлювання (за потреби); пов'язує виокремлену почуту інформацію з різних джерел у цілісну картину у співпраці з учителем.</p>	<p>Залежно від мети завдання самостійно фіксує виокремлену почуту інформацію зручним способом; самостійно фіксує виокремлену усну інформацію; аналізує, виокремлює, узагальнює почуту інформацію; ілюструє прикладами власні відповіді, судження; здатний/здатна до самостійного аналізу відповідності виокремленої інформації меті завдання, коригування та уточнення (за потреби); пов'язує виокремлену почуту інформацію з різних джерел у цілісну картину.</p>
	<p>З допомогою вчителя визначає на основі пропонуванних варіантів</p>	<p>Визначає на основі пропонуванних варіантів для чого, кому і як (звук, словесні</p>	<p>З незначною допомогою вчителя визначає для чого, кому і як (звук, словесні</p>	<p>Самостійно (під опосередкованим керівництвом вчителя)</p>

	<p>для чого, кому і як (звук, словесні засоби) подана усна інформація; потребує детального кількарязового їх пояснення; припускається помилок під час визначення цілі, ідеї та окремих деталей усної інформації; не завжди може самостійно визначити помилки, навіть після допомоги вчителя; відчуває труднощі у співвіднесенні цілі, ідеї та деталі почутої інформації.</p>	<p>засоби) подана усна інформація, у разі утруднення звертається до вчителя за допомогою; обговорює цілі, основні ідеї та окремі деталі, відтворюючи почуту інформацію; здатний/здатна внести уточнення до власних відповідей після допомоги вчителя; не завжди визначає роль окремих деталей усної інформації.</p>	<p>засоби) подана усна інформація; частково аналізує, класифікує, узагальнює; обговорює цілі, основні ідеї та окремі деталі усної інформації, аргументуючи окремими прикладами власні відповіді, судження; здатний/здатна самостійно внести уточнення до власних відповідей; враховує прихований зміст під час визначення цілі, основних ідей усної інформації у співпраці з учителем.</p>	<p>визначає для чого, кому і як (звук, словесні засоби) подана усна інформація; аналізує, класифікує, узагальнює; обговорює цілі, основні ідеї та окремі деталі усної інформації, аргументуючи прикладами власні відповіді, судження; здатний/здатна до самостійного аналізу власних відповідей, їх коригування та уточнення (за потреби); враховує прихований зміст під час визначення цілі, основних ідей усної інформації.</p>
	<p>Співставляє прослухані повідомлення на основі шаблону з опорними словами; висловлюється, орієнтуючись на опорні слова; припускається помилок під час виконання завдань за шаблоном; не завжди може самостійно визначити помилки, навіть після допомоги вчителя; відчуває труднощі в словесному оформленні емоційної реакції на прослухане.</p>	<p>Співставляє прослухані повідомлення за формою та змістом за наданою інструкцією; висловлюється, орієнтуючись на надану інструкцію, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; відтворює зміст почутого; здатний/здатна уточнювати власне висловлювання після допомоги вчителя; відчуває труднощі у визначенні позиції співрозмовника, не проявляє гнучкості в діалозі.</p>	<p>Співставляє прослухані повідомлення за формою та змістом; самостійно висловлює власне ставлення до прослуханого повідомлення з незначною допомогою вчителя; частково аналізує зміст та форму усного повідомлення, класифікує, узагальнює інформацію; наводить окремі аргументи щодо власних думок, використовуючи інформацію з усного повідомлення; здатний/здатна уточнювати власне висловлювання; у співпраці з учителем визначає позицію співрозмовника, погоджується з нею або</p>	<p>Співставляє прослухані повідомлення за формою та змістом; самостійно висловлює власне ставлення до прослуханого повідомлення; аналізує зміст та форму усного повідомлення, класифікує, узагальнює інформацію; наводить аргументи щодо власних думок, використовуючи інформацію з усного повідомлення, власний досвід та інші джерела; здатний/здатна до самостійного аналізу помилок у висловлюванні щодо власного ставлення до усного повідомлення; визначає позицію співрозмовника,</p>

			заперечує її.	погоджується з нею або заперечує її.
	<p>Погоджується або не погоджується з висловленими поглядами інших осіб; копіює чуже висловлювання; висловлюється з допомогою вчителя; припускається помилок під час копіювання чужого висловлювання; не завжди може самостійно визначити помилки, навіть після допомоги вчителя; відчуває труднощі у створенні власного висловлювання.</p>	<p>Висловлює власну думку, вибираючи з декількох, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; відтворює зміст почутого; здатний/здатна уточнювати власне висловлювання після допомоги вчителя; відчуває труднощі в розрізненні власної думки та думки іншої особи.</p>	<p>Співставляє прослухані повідомлення з власним досвідом та думками інших осіб; висловлюється з незначною допомогою вчителя; частково аналізує, класифікує, узагальнює; наводить окремі аргументи щодо власних думок, використовуючи інформацію з усного повідомлення, власний досвід та думки інших осіб; здатний/здатна уточнювати власне висловлювання; дотримується найважливіших правил літературної вимови; у співпраці з учителем визначає доцільність висловлення власних поглядів в певній комунікативній ситуації.</p>	<p>Співставляє прослухані повідомлення з власним досвідом та думками інших осіб; самостійно висловлюється; аналізує, класифікує, узагальнює; наводить аргументи щодо власних думок, використовуючи інформацію з усного повідомлення, власний досвід та думки інших осіб; здатний/здатна до самостійного аналізу власного висловлювання; дотримується найважливіших правил літературної вимови; висловлює власні погляди з огляду на доцільність у певній комунікативній ситуації.</p>
	<p>Створює усне висловлювання за зразком (шаблон з опорними словами); відчуває труднощі з використанням шаблону, навіть за умови детального пояснення вчителя; не завжди використовує поширені словесні та несловесні засоби щодо певної комунікативної ситуації;</p>	<p>Створює висловлювання, використовуючи словесні (зокрема художні) та несловесні засоби за аналогією; діє за алгоритмом, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою пояснює використання окремих поширених словесних та несловесних засобів щодо певної комунікативної ситуації;</p>	<p>Учень/учениця з незначною допомогою вчителя створює висловлювання, використовуючи доречні словесні (зокрема художні) та несловесні засоби; частково аналізує й оцінює відповідність словесних та несловесних засобів та змісту висловлювання; аргументує вибір окремих мовних засобів щодо</p>	<p>Учень/учениця самостійно створює висловлювання, використовуючи доречні словесні (зокрема художні) та несловесні засоби; аналізує й оцінює відповідність словесних та несловесних засобів та змісту висловлювання; аргументує вибір мовних засобів щодо певної комунікативної ситуації; здатний/здатна самостійно</p>

			<p>відчуває труднощі з виправленням помилок та внесенням коректних уточнень у власне висловлювання, навіть після допомоги вчителя; не завжди розпізнає комунікативну ситуацію.</p>	<p>здатний/здатна внести коректні уточнення у власне висловлювання та виправити помилки після допомоги вчителя; не завжди добирає засоби для вираження задуму змісту висловлювання; використовує частовживану лексику.</p>	<p>певної комунікативної ситуації; здатний/здатна самостійно внести уточнення до власного висловлювання, коригувати його; проявляє фантазію, спирається на власний досвід з використання мовних засобів під час створення власного висловлювання.</p>	<p>аналізувати засоби побудови власного висловлювання, коригувати та уточнювати (за потреби); проявляє фантазію, спирається на власний досвід, експериментує з мовними засобами під час створення власного висловлювання, надаючи йому індивідуальних рис.</p>
<p>МОВ2</p>	<p><i>Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використанні її для збагачення свого досвіду</i></p>	<p>Сприймає, аналізує, інтерпретує та оцінює текст</p>	<p>Відтворює інформацію (фрагментарно), отриману з обкладинки, ілюстрації та анотації з допомогою вчителя; відчуває труднощі з розпізнанням елементів книжки; не завжди може внести уточнення у власну відповідь, навіть після допомоги вчителя; не завжди встановлює зв'язки між отриманою інформацією (заголовок – анотація, заголовок – ілюстрація тощо).</p>	<p>Будує текст, відтворюючи інформацію, отриману з обкладинки, ілюстрації та анотації; прогнозує зміст книжки/твору/уривку з допомогою вчителя; розпізнає елементи книжки, словесну та несловесну інформацію в тексті; здатний/здатна внести уточнення у власну розповідь щодо прогнозування дитячої книжки / твору/уривку після допомоги вчителя; здатний/здатна пропонувати ймовірний варіант змісту дитячої книжки / твору/уривку в умовах обмеженості інформації (відсутні ілюстрації, анотація тощо) у співпраці з учителем.</p>	<p>Враховує інформацію на обкладинці (автора, заголовок тощо), ілюстрації та анотацію під час прогнозування змісту дитячої книжки / окремого твору або його уривку; самостійно прогнозує зміст книжки/твору/уривку з незначною допомогою вчителя; під час прогнозування змісту книги/твору/уривку пов'язує елементи інформації в цілісну картину; наводить окремі приклади на підтвердження власної думки; здатний/здатна внести уточнення у власну розповідь щодо прогнозування дитячої книжки / твору/уривку; здатний/здатна пропонувати декілька ймовірних варіантів змісту дитячої книжки / твору/уривку в умовах обмеженості інформації</p>	<p>Враховує інформацію на обкладинці (автора, заголовок тощо), ілюстрації та анотацію під час прогнозування змісту дитячої книжки / окремого твору або його уривку; самостійно прогнозує зміст книжки/твору/уривку під опосередкованим керівництвом учителя; під час прогнозування змісту книги/твору/уривку пов'язує елементи інформації в цілісну картину; аргументує прикладами власну думку; здатний/здатна до дотримання взаємозв'язку між власним прогнозуванням та елементами дитячої книжки / твору/уривку; здатний/здатна пропонувати декілька ймовірних варіантів змісту дитячої книжки / твору/уривку в умовах обмеженості інформації</p>

				(відсутні ілюстрації, анотація тощо) у співпраці з учителем.	(відсутні ілюстрації, анотація тощо).
	<p>Розуміє фрагменти тексту, прочитаного вголос або мовчки (окремі речення, слова тощо); ситуативно виконує елементарні завдання на розуміння прочитаного; припускається помилок під час відтворення змісту прочитаного; не завжди може коригувати власне розуміння, навіть після допомоги вчителя; відчуває труднощі із зіставленням прочитаного і зрозумілого.</p>	<p>Розуміє текст (художній, медіатекст тощо), прочитаний вголос або мовчки, у загальних рисах, не зважає на деталі; виконує завдання на загальне розуміння прочитаного тексту з незначною допомогою вчителя; відтворюють зміст прочитаного в загальних рисах (відповідь на запитання: хто? що? де? коли?); здатний/здатна поглибити власне розуміння прочитаного після допомоги вчителя; відчуває труднощі у співвіднесенні засобів візуалізації зі словесною частиною тексту.</p>	<p>Розуміє текст (художній, інформаційний) прочитаний вголос або мовчки; самостійно виконує завдання на розуміння прочитаного тексту з незначною допомогою вчителя; частково аналізує зміст прочитаного тексту; аргументує власну думку окремими прикладами з прочитаного тексту; здатний/здатна до самостійного аналізу помилок у процесі читання (пропущені слова, наголос, все, що призводить до неправильного сприймання тексту); тлумачить інформацію, подану в тексті засобами візуалізації (емотикони, піктограми, схеми, таблиці, ілюстрації тощо) у співпраці з учителем.</p>	<p>Розуміє текст (художній, інформаційний) прочитаний вголос або мовчки; самостійно виконує завдання на розуміння прочитаного тексту; аналізує, класифікує, узагальнює зміст прочитаного тексту; аргументує власну думку прикладами з прочитаного тексту; здатний/здатна до самостійного аналізу помилок в процесі читання (пропущені слова, наголос, все, що призводить до неправильного сприймання тексту) та визначає чинники, що вплинули на допущення помилок; регулює темп читання; тлумачить інформацію, подану в тексті засобами візуалізації (емотикони, піктограми, схеми, таблиці, ілюстрації тощо).</p>	
	<p>Демонструє розуміння прочитаного, частково відтворюючи інформацію з нього; ситуативно робить висновки з допомогою вчителя;</p>	<p>Демонструє розуміння тексту, формулюючи прямі висновки на основі інструкції, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; відтворює зміст прочитаного здатний/здатна внести</p>	<p>Демонструє розуміння тексту, формулюючи прямі висновки на основі інформації, виявленої в тексті, але здатний/здатна піддавати сумніву окремі факти, наявні в тексті;</p>	<p>Демонструє розуміння тексту, формулюючи висновки на основі інформації (явної та прихованої), виявленої в тексті; самостійно формулює</p>	

	<p>припускається помилок під час відтворення змісту прочитаного; відчуває труднощі з самостійним визначенням помилок, навіть після допомоги вчителя; не завжди може розрізнити відтворення змісту прочитаного та висновки з прочитаного.</p>	<p>уточнення у власні висновки щодо прочитаного тексту після допомоги вчителя; відчуває труднощі в розрізненні суті власних висновків з висновками, які є в тексті.</p>	<p>самостійно формулює прямі висновки на основі інформації, виявленої в тексті, уточнює факти і судження з незначною допомогою вчителя; аналізує, класифікує, пов'язує елементи інформації в цілісну картину, аргументуючи власну думку окремими прикладами з прочитаного тексту; здатний/здатна внести уточнення у власні висновки щодо прочитаного тексту (елементи інформації, факти і судження); у разі сумнівів щодо правдивості або неправдивості фактів визначає у співпраці з учителем джерела, за якими можна перевірити інформацію.</p>	<p>прямі висновки на основі інформації, виявленої в тексті, розрізняє факти і судження; аналізує, класифікує, пов'язує елементи інформації в цілісну картину; розрізняє факти і думки про ці факти, аргументуючи власну думку прикладами з прочитаного тексту; здатний/здатна до самостійного аналізу помилок у власних висновках щодо прочитаного тексту (елементи інформації, факти і судження); у разі сумнівів щодо правдивості або неправдивості фактів визначає джерела, за якими можна перевірити інформацію.</p>
	<p>Пояснює фрагменти прочитаного / побаченого / почутого медіатексту; ситуативно виконує елементарні завдання на розуміння медіатексту; припускається помилок під час відтворення змісту прочитаного / побаченого / почутого медіатексту; відчуває труднощі з коригуванням власного розуміння медіатексту, навіть після допомоги вчителя;</p>	<p>пояснює зміст медіатексту (прочитаного / побаченого / почутого), визначаючи мету та адресата, а також роль форми медіатексту за інструкцією; виконує завдання на розуміння медіатексту, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; відтворює зміст прочитаного / побаченого / почутого в загальних рисах, іноді з допомогою вчителя; здатний/здатна поглибити</p>	<p>Пояснює зміст медіатексту (прочитаного / побаченого / почутого), визначаючи мету та адресата, а також роль форми медіатексту; самостійно виконує завдання на розуміння медіатексту з незначною допомогою вчителя; частково аналізує медіатекст; аргументує власну думку окремими прикладами з медіатексту (прочитаного / побаченого / почутого);</p>	<p>Пояснює зміст медіатексту (прочитаного / побаченого / почутого), визначаючи мету та адресата, а також роль форми медіатексту; самостійно виконує завдання на розуміння медіатексту; аналізує, класифікує, узагальнює інформацію з медіатексту; аргументує власну думку прикладами з медіатексту (прочитаного / побаченого / почутого)</p>

	відчуває труднощі із співставленням прочитаного/побаченого/почутого і зрозумілого.	власне розуміння прочитаного / побаченого / почутого після допомоги вчителя; відчуває труднощі у визначенні ролі засобів візуалізації, звукових ефектів тощо для сприйняття медіатексту.	здатний/здатна до самостійного аналізу помилок у сприйнятті медіатексту; тлумачить інформацію, подану в медіатексті, засобами візуалізації або звуковими ефектами у співпраці з учителем.	здатний/здатна до самостійного аналізу помилок у сприйнятті медіатексту та визначає чинники, що вплинули на допущення помилок; тлумачить інформацію, подану в медіатексті засобами візуалізації або звуковими ефектами.
	Розрізняє персонажів, розуміє текст/медіатекст фрагментарно; описує емоційний стан персонажів на основі шаблону з опорними словами, потребує детального кількарядового пояснення; припускається помилок під час опису емоційного стану персонажів; не завжди коригує власне розуміння, навіть після допомоги вчителя; відчуває труднощі у співвіднесенні художніх засобів та емоційного стану персонажів.	Розуміє текст/медіатекст (прочитаний/побачений/почутий) у загальних рисах, не зважає на деталі; розрізняє персонажів та зв'язки між ними на основі наданої інструкції або плану; описує емоційний стан персонажів на основі наданої інструкції або плану, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; відтворює зміст прочитаного/побаченого/почутого, описуючи емоційний стан персонажів у загальних рисах; здатний/здатна поглибити власне розуміння емоційного стану персонажів після допомоги вчителя; використовує поширені (частовживані) художні засоби для опису емоційного стану персонажа, але не завжди доречно.	Розрізняє персонажів та зв'язки між ними; тлумачить художні засоби та визначає їхню роль у тексті/медіатексті для відображенні емоційного стану персонажа. самостійно описує емоційний стан персонажів з незначною допомогою учителя; частково аналізує, класифікує, узагальнює зміст тексту/медіатексту; встановлює причинно-наслідкові зв'язки в тексті; аргументує власну думку окремими прикладами з тексту/медіатексту; здатний/здатна нести уточнення в розуміння прочитаного/прослуханого/переглянутого (пропущені художні деталі, що призводить до неправильного сприймання тексту/медіатексту); доцільно використовує поширені (частовживані) художні засоби для опису	Розрізняє персонажів та зв'язки між ними; тлумачить художні засоби та визначає їхню роль у тексті/медіатексті для відображенні емоційного стану персонажа; самостійно описує емоційний стан персонажів під опосередкованим керівництвом учителя; аналізує, класифікує, узагальнює зміст прочитаного тексту; встановлює причинно-наслідкові зв'язки в тексті; аргументує власну думку прикладами з тексту/медіатексту; здатний/здатна до самостійного аналізу помилок у процесі читання/слухання/перегляду (пропущені художні деталі, що призводить до неправильного сприймання тексту/медіатексту) та визначає чинники, що вплинули на допущення помилок;

			емоційного стану персонажа.	доцільно використовує власні художні засоби для опису емоційного стану персонажа.
	Співставляє прочитані/прослухані/переглянуті твори, літературних персонажів, об'єкти мистецтва і навколишнього світу на основі шаблону з опорними словами; висловлюється, орієнтуючись на опорні слова; припускається помилок під час виконання завдань за шаблоном; не завжди самостійно визначає помилки, навіть після допомоги вчителя; відчуває труднощі у словесному оформленні емоційної реакції на прочитане/прослухане/побачене.	Співставляє прочитані/прослухані/переглянуті твори, літературних персонажів, об'єкти мистецтва і навколишнього світу за наданою інструкцією; висловлюється, орієнтуючись на надану інструкцію або план, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; відтворює зміст прочитаного/побаченого/почутого; здатний/здатна уточнювати власне висловлювання після допомоги вчителя; відчуває труднощі з розрізненням власних ставлень та змісту (опису) прочитаного/прослуханого/побаченого.	Співставляє прочитані/прослухані/переглянуті твори, літературних персонажів, об'єкти мистецтва і навколишнього світу за формою та змістом; висловлює власне ставлення до творів, літературних персонажів, об'єктів мистецтва і навколишнього світу з незначною допомогою вчителя; частково аналізує, класифікує, узагальнює прочитані/прослухані/переглянуті твори, літературних персонажів, об'єкти мистецтва і навколишнього світу; наводить окремі аргументи щодо власних думок, використовуючи текст, власний досвід та інші джерела; здатний/здатна уточнювати висловлювання щодо власного ставлення до творів, літературних персонажів, об'єктів мистецтва і навколишнього світу; доцільно використовує поширені (частовживані) художні засоби.	Співставляє прочитані/прослухані/переглянуті твори, літературних персонажів, об'єкти мистецтва і навколишнього світу за формою та змістом; висловлює власне ставлення до творів, літературних персонажів, об'єктів мистецтва і навколишнього світу; аналізує, класифікує, узагальнює прочитані/прослухані/переглянуті твори, літературних персонажів, об'єкти мистецтва і навколишнього світу; наводить аргументи щодо власних думок, використовуючи текст, власний досвід та інші джерела; здатний/здатна до самостійного аналізу помилок у висловлюванні щодо власного ставлення до творів, літературних персонажів, об'єктів мистецтва і навколишнього світу; збагачує власне мовлення доречними художніми засобами.

		<p>Перетворює інформацію з тексту в іншу форму представлення (план, таблиця, модель) за шаблоном, потребує детального кількарязового пояснення; припускається помилок під час відтворення інформації з тексту; не може самостійно визначити помилки, навіть після допомоги вчителя; відчуває труднощі у співвіднесенні словесної та візуальної складових тексту.</p>	<p>Перетворює інформацію з тексту в іншу форму представлення (план, таблиця, модель) за інструкцією, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; відтворює інформацію з тексту, іноді з допомогою вчителя; здатний/здатна внести уточнення до власних робіт після допомоги вчителя; відчуває труднощі у співвідношенні словесної та візуальної складових тексту.</p>	<p>Перетворює інформацію з тексту в іншу форму представлення (план, таблиця, модель) із незначною допомогою вчителя; частково аналізує, класифікує, узагальнює інформацію з тексту; аргументує окремими прикладами власні відповіді, судження; здатний/здатна внести уточнення до власних робіт, їх коригування (за потреби); сприймає словесну та візуальну складові тексту як цілісність.</p>	<p>Перетворює інформацію з тексту в іншу форму представлення (план, таблиця, модель) під опосередкованим керівництвом учителя; аналізує, класифікує, узагальнює інформацію з тексту; аргументує прикладами власні відповіді, судження; здатний/здатна до самостійного аналізу власних робіт, їх коригування та уточнення (за потреби); сприймає словесну та візуальну складові тексту як цілісність; здатний/здатна запропонувати власну структуру плану, таблиці, моделі.</p>
		<p>Змінює зміст прочитаного на основі запропонованого шаблону; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання щодо зміни змісту прочитаного, потребує детального кількарязового їх пояснення; припускається помилок під час відтворення змісту прочитаного тексту; не може самостійно визначити помилки, навіть після допомоги вчителя; відчуває труднощі з визначенням цілісності</p>	<p>Фрагментарно змінює зміст прочитаного, створюючи текст з іншим змістом; фрагментарно змінює сюжет, переказує текст з іншої позиції, додає персонажів, імпровізує під час інсценізації, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; відтворює зміст прочитаного тексту; здатний/здатна зробити уточнення у власній роботі після допомоги вчителя; використовує стандартні рішення, відомі словесні та несловесні засоби під час</p>	<p>Експериментує з прочитаним, створюючи текст з іншим змістом; самостійно змінює сюжет, переказує текст з іншої позиції, додає персонажів, імпровізує під час інсценізації з незначною допомогою вчителя; аналізує, встановлює причинно-наслідкові зв'язки; створює художній твір; здатний/здатна внести уточнення до продукту власної творчості (за потреби); використовує стандартні</p>	<p>Експериментує з прочитаним, створюючи текст з іншим змістом; самостійно змінює сюжет, переказує текст з іншої позиції, додає персонажів, імпровізує під час інсценізації під опосередкованим керівництвом учителя; аналізує, встановлює причинно-наслідкові зв'язки; створює художній твір; здатний/здатна до самостійного аналізу продукту власної творчості, його</p>

			створеного тексту.	створення власного тексту.	рішення, спирається на власний досвід, використовує відомі словесні та несловесні засоби під час створення художнього твору.	коригування та уточнення (за потреби); проявляє фантазію, спирається на власний досвід, експериментує зі словесними та несловесними засобами під час створення художнього твору, надаючи йому індивідуальних рис.
МОВ3.1	<i>Висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови</i>	Створює письмові висловлювання	Пише в темпі, що дозволяє виконання завдання лише фрагментарно; не може виконати виконанням завдання, навіть з допомогою вчителя; припускається помилок під час відтворення інформації, отриманої з різних джерел; відчуває труднощі з коригуванням власного запису, навіть після допомоги вчителя; не завжди визначає, наскільки завершений власний запис.	Пише в уповільненому або прискореному темпі, який негативно впливає на якість виконання завдання; пише, виконуючи завдання, у разі труднощів звертається до допомоги; відчуває труднощі із співвідношенням власної думки та поставленим завданням; відтворює інформацію з різних джерел, іноді з допомогою вчителя; здатний/здатна внести коректні уточнення і зробити виправлення помилок після допомоги вчителя; використовує скорочення слів, складні для подальшого тлумачення.	Пише, свідомо враховуючи час на виконання завдань щодо запису власної думки та інформації з різних джерел; самостійно виконує завдання з незначною допомогою вчителя; самостійно відтворюють інформацію з різних джерел; висловлюють власні думки, може наводити окремі приклади на їх підтвердження; здатний/здатна внести уточнення, виправити помилки в письмовій роботі самостійно; регулює темп письма, іноді з допомогою вчителя; доречно використовує прийняті скорочення слів для фіксації інформації з різних джерел або власної думки.	Пише у власному темпі, свідомо враховуючи час на виконання завдань щодо запису власної думки та інформації з різних джерел; самостійно виконує завдання під опосередкованим керівництвом учителя; аналізує, класифікує, узагальнює інформацію з різних джерел; аргументує прикладами власні думки; здатний/здатна до самостійного аналізу власних письмових робіт, їх коригування та уточнення (за потреби); регулює темп письма; користуються різними засобами візуалізації (емотикони, піктограми, схеми, таблиці тощо), доречно використовує прийняті скорочення слів для фіксації інформації з різних джерел або власної думки.

		<p>Демонструє уміння створювати висловлювання, записувати їх за зразком (шаблон з опорними словами); має труднощі з використанням шаблону, навіть за умови детального пояснення учителя; не завжди встановлює відповідність між змістом висловлюванням, метою та адресатом; відчуває труднощі із внесенням коректних уточнень у власне висловлювання та виправлення помилок, навіть після допомоги вчителя; має труднощі із сприйняттям цілісності тексту.</p>	<p>Демонструє уміння створювати висловлювання, записувати їх, визначаючи мету та адресата за умови надання інструкції; діє за інструкцією, у разі труднощів вертається до вчителя за допомогою; розуміє різницю між метою висловлювання та адресатом висловлювання; здатний/здатна внести коректні уточнення у власний текст та виправити помилки після допомоги вчителя; має труднощі з пошуком лексико-стилістичних засобів для побудови власного висловлювання; використовує частовживану лексику.</p>	<p>Демонструє уміння створювати висловлювання, записувати їх, за умови додаткового уточнення щодо визначення мети та адресата; створює та записує висловлювання з незначною допомогою вчителя; самостійно висловлює власні думки, може навести окремі приклади на їх підтвердження; здатний/здатна самостійно внести уточнення у власний текст та виправити помилки (за потреби); користується орфографічним словником (за потреби); проявляє фантазію, спирається на власний досвід, використовує різноманітні лексико-стилістичні засоби під час створення власного висловлювання.</p>	<p>Демонструє уміння створювати висловлювання, записувати їх, ураховуючи мету та адресата; самостійно створює та записує висловлювання під опосередкованим керівництвом учителя; аналізує й оцінює відповідність змісту висловлювання меті й адресату; наводить аргументи на захист власної думки; здатний/здатна самостійно аналізувати власний текст та його коригувати та уточнювати (за потреби); дотримується норм літературної мови, користується орфографічним словником (за потреби); проявляє фантазію, спирається на власний досвід, експериментує з мовними засобами під час створення власних висловлювань, надаючи їм індивідуальних рис.</p>
		<p>Створює тексти різних типів і жанрів за зразком (шаблон з опорними словами); має труднощі з використанням шаблону, навіть за умови детального пояснення учителя; не завжди встановлює</p>	<p>Створює тексти різних типів і жанрів за інструкцією та планом, наданими вчителем; діє за інструкцією та планом, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; пояснює особливості текстів різних жанрів і типів з допомогою вчителя;</p>	<p>Створює спільно з учителем план для написання текстів різних типів і жанрів; діє за створеним планом; створює тексти різних типів і жанрів з незначною допомогою вчителя; пояснює особливості</p>	<p>Створює тексти різних типів і жанрів, дотримуючись структури тексту та, за потреби, плану; самостійно створює тексти різних типів і жанрів під опосередкованим керівництвом учителя;</p>

		<p>відповідність між типом або жанром тексту та його структурою; відчуває труднощі із внесенням коректних уточнень у власний текст та виправленням помилок, навіть після допомоги вчителя; має труднощі з розпізнаванням тексту.</p>	<p>здатний/здатна внести коректні уточнення у власний текст та виправити помилки після допомоги вчителя; має труднощі з пошуком лексико-стилістичних засобів для вираження задуму тексту; використовує частовживану лексику.</p>	<p>текстів різних жанрів і типів; наводить окремі приклади щодо доречності вибору лексико-стилістичних засобів; здатний/здатна самостійно внести уточнення у власний текст та виправити помилки (за потреби); проявляє фантазію, спирається на власний досвід, використовує різноманітні лексико-стилістичні засоби під час створення текстів різних типів і жанрів.</p>	<p>аналізує й оцінює відповідність структури та змісту тексту; аргументує вибір лексико-стилістичних засобів; здатний/здатна самостійно аналізувати власний текст та його коригувати та уточнювати (за потреби); проявляє фантазію, спирається на власний досвід, експериментує з мовними засобами під час створення текстів різних типів і жанрів, надаючи їм індивідуальних рис.</p>
		<p>Створює та презентує медіатексти за зразком; має труднощі з використання інструкції, навіть за умови детального пояснення учителя; не завжди встановлює відповідності засобів до мети медіатексту; відчуває труднощі із внесенням коректних уточнень у власний медіатекст та виправленням помилок, навіть після допомоги вчителя; формально здійснює презентацію медіатексту.</p>	<p>Створює та презентує медіатексти за інструкцією або планом, наданими вчителем; діє за інструкцією щодо створення медіатексту, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; пояснює засоби створення медіатексту з допомогою вчителя; здатний/здатна внести коректні уточнення у власний медіатекст та виправити помилки після допомоги вчителя; формально здійснює презентацію медіатексту, ситуативно реагує на коментарі під час презентації.</p>	<p>Планує спільно з учителем роботу щодо створення та презентації медіатекстів; діє за створеним планом; створює і презентує медіатекст з незначною допомогою вчителя; пояснює засоби створення медіатексту, відповідно до його мети; наводить окремі приклади щодо доречності вибору засобів; здатний/здатна самостійно внести уточнення у власний медіатекст та виправити помилки (за потреби); підтримує обговорення власного медіатексту під час презентації; не відхиляється від теми.</p>	<p>Самостійно планує роботу щодо створення та презентації медіатекстів та діє за цим планом; самостійно створює та презентує медіатекст під опосередкованим керівництвом учителя; аналізує засоби й оцінює відповідність форми та змісту медіатексту; аргументує вибір засобів; здатний/здатна самостійно аналізувати власний медіатекст та його коригувати та уточнювати (за потреби); підтримує обговорення власного медіатексту під час презентації, не відхиляється від теми; відстоює власну позицію під час дискусії.</p>

MOB3.2	Взаємодіє письмово в онлайн просторі	Створює короткі дописи за аналогією; не використовує інструкцію, надану вчителем; не розуміє специфіки онлайн спілкування, не знає правил нетикету; утруднюється із уточненням власного допису, навіть після допомоги вчителя; учень/учениця уникає обговорення власного допису.	Створює короткі дописи для захищених ресурсів за інструкцією або планом, наданими вчителем, у разі труднощів просить допомоги вчителя; співвідносить створений короткий допис з інструкцією, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; уточнює власний допис після допомоги вчителя; формально реагує на коментарі, ставлячи візуальні позначки.	Створює допис на основі розробленого спільно з учителем плану; самостійно створює короткі дописи для захищених ресурсів з незначною допомогою вчителя; аналізує ситуацію спілкування, користується правилами нетикету та нормами літературної мови; добирає окремі засоби візуалізації (шрифт, емотикони, емодзі, світлини тощо); уточнює власний допис на основі зауважень та пропозицій, зроблених у коментарях під дописом; підтримує обговорення власного допису, не відхиляються в коментарях від теми.	Створює допис на основі самостійно розробленого плану, з урахуванням ситуації спілкування; самостійно створює короткі дописи для захищених ресурсів; аналізує ситуацію спілкування, користується правилами нетикету та нормами літературної мови; аргументує вибір засобів візуалізації (шрифт, емотикони, емодзі, світлини тощо); уточнює власний допис за потреби; допомагає іншим удосконалювати свої дописи; підтримує обговорення власного допису, не відхиляється від теми; відстоює власну позицію; за потреби додає в коментарях потрібну інформацію.
MOB3.3	Знаходить і виправляє орфографічні помилки	Робить ситуативні виправлення, може правильний запис виправляти на неправильний; не сприймає пояснень вчителя щодо пошуку помилок; не дає пояснень зробленим виправленням; має труднощі з пошуком неправильних записів, навіть після допомоги вчителя; відчуває труднощі з	Визначає окремі найбільш уживані орфограми; визначає помилки, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; пояснює орфограму, відтворюючи правило, після підказок учителя; здатний/здатна зробити виправлення орфографічних помилок після допомоги вчителя; розпізнає наявність орфограми у слові, але для її виправлення потребує	Визначає усі наявні орфографічні помилки, але піддає сумніву правильність і завершеність своєї роботи; самостійно виконує роботу з незначною допомогою вчителя; може надати пояснення власного вибору написання слів, аргументує, наводячи окремі приклади; здатний/здатна внести уточнення, виправити помилки в письмовій	Визначає усі наявні орфографічні помилки; учень/учениця діє самостійно; учень/учениця може надати пояснення власного вибору написання слів, аргументує, наводячи приклади; здатний/здатна до самостійного аналізу письмової роботи, її коригування та уточнення; здатний/здатна надавати

МОВ3.4			розпізнанням правильно і неправильно написаних слів.	допомоги вчителя.	роботі самостійно, звертаючись до орфографічного словника або інших довідників уточнює хід своїх міркувань щодо перевірки орфограм у вчителя.	допомогу іншим щодо визначення орфограм.
	Аналізує та редагує власне письмове висловлювання	Здійснює ситуативне редагування тексту, може правильний запис виправляти на неправильний; не використовує надану вчителем інструкцію щодо редагування тексту; не розуміє завдань редагування тексту; має труднощі з удосконаленням тексту, навіть після допомоги вчителя; відчуває труднощі з розпізнаванням елементів тексту, що потребують редагування.	Здійснює часткове редагування тексту за інструкцією; здійснює редагування тексту за планом (інструкцією), що надав учитель; співвідносить внесені правки з планом/інструкцією; удосконалює текст відповідно до мети спілкування, перевіряє грамотність написаного після допомоги вчителя; розпізнає елементи тексту, які потребують редагування, але має труднощі з прийняттям рішення.	Здійснює відповідне редагування тексту за наданою інструкцією з незначною допомогою учителя; аналізує текст відповідно до мети спілкування, аргументує окремі уточнення в тексті; удосконалює текст відповідно до мети спілкування, перевіряє грамотність написаного, користуючись словниками та іншими довідниками; учень/учениця розпізнає елементи тексту, що потребують редагування, але сумніваються в окремих рішеннях.	Демонструє уміння здійснювати редагування тексту з огляду на ситуацію; самостійно здійснює редагування тексту під опосередкованим керівництвом учителя; аналізує текст відповідно до мети спілкування, аргументує потребу уточнень у тексті; удосконалює текст відповідно до мети спілкування, перевіряє грамотність написаного; учень/учениця може надати допомогу іншим у з'ясуванні мети тексту, його відповідності до неї та грамотності.	
МОВ4	Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними явищами, їх аналіз	Досліджує власне індивідуальне мовлення	Відтворює лексичне значення слів та фразеологізмів за тлумачним словником з допомогою вчителя; припускається помилок під час відтворення значення загальноживаних слів та фразеологізмів; не завжди розуміє лексичне значення слова, фразеологізму, наданого у	Тлумачить лексичне значення відомих слів та фразеологізмів, на основі інформації отриманої із словника, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; знає та розуміє значення загальноживаних слів та фразеологізмів; визначає лексичне значення слова, фразеологізму за	Тлумачить лексичне значення слова, фразеологізму; самостійно тлумачить значення слів з урахуванням контексту, будови слова з незначною допомогою вчителя; аналізує значення слів, фразеологізму з урахуванням контексту, будови слова;	Тлумачить лексичне значення слів, фразеологізмів; самостійно тлумачить значення слів з урахуванням контексту, будови слова аналізує значення слів з урахуванням контексту, будови слова; класифікує, узагальнює; встановлює причинно-наслідкові

			словнику; має труднощі з розпізнанням лексичного значення слова та опису функцій, зовнішніх ознак того, що називає це слово.	словниками; розпізнає відомі та невідомі за лексичним значенням слова.	аргументує окремими прикладами власні відповіді, судження; перевіряє власне розуміння значення слова або фразеологізму за словниками, уточнює його (за потреби); пропонує кілька варіантів значення слова, фразеологізму, орієнтуючись на власний активний словник (у разі обмеженості контексту або труднощів у визначенні будови слова).	зв'язки; аргументує прикладами власні відповіді, судження; перевіряє власне розуміння значення слова, фразеологізму за словниками, уточнює його (за потреби); прогнозує, пропонує кілька варіантів значення слова або фразеологізму, орієнтуючись на власний активний та пасивний словник (у разі обмеженості контексту або труднощів у визначенні будови слова).
			Створює прості мовні ігри, кросворди, ребуси за умови наявності шаблону; з допомогою вчителя створює прості мовні ігри, кросворди, ребуси за шаблоном; потребує детального кількарядового їх пояснення; припускається помилок під час створення простої мовної гри за шаблоном; не завжди самостійно визначає помилки, навіть після допомоги вчителя; відчуває труднощі з розумінням суті мовної гри.	Створює прості мовні ігри, кросворди, ребуси за аналогією; створює прості мовні ігри, кросворди, ребуси за аналогією, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; відтворює прийом створення простої мовної гри; здатний/здатна зробити уточнення у власній роботі після допомоги вчителя; відчуває труднощі з доббором відповідного мовного матеріалу для створення гри; використовує частовживану лексику.	Експериментує зі звуками, словами, фразами з метою створення мовних ігор; самостійно створює прості мовні ігри, кросворди, ребуси з незначною допомогою вчителя; створює мовну гру, застосовуючи раніше вивчені прийоми; здатний/здатна внести уточнення, виправити помилки у продукті власної творчості (за потреби); проявляє фантазію, пропонує декілька однотипних варіантів, спирається на власний досвід під час створення мовних ігор.	Експериментує зі звуками, словами, фразами з метою створення мовних ігор; самостійно створює прості мовні ігри, кросворди, ребуси під опосередкованим керівництвом учителя; аналізує, класифікує, узагальнює; створює мовну гру; здатний/здатна до самостійного аналізу продукту власної творчості, його коригування та уточнення (за потреби); проявляє фантазію, пропонує декілька різнопланових варіантів, спирається на власний досвід під час створення мовних ігор.

Загальні критерії оцінювання учнів початкової школи з іноземних мов

Характеристика результатів навчання учнів						
Індекс	Загальні результати навчання	Результат навчання у свідоцтві досягнень	Рівні			
			початковий	середній	достатній	високий
<i>ІНО1</i>	<i>Взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях</i>	Сприймає іноземну мову на слух	Розпізнає окремі слова у повільному та чіткому мовленні, зазначаючи труднощі розуміння контексту навіть при повільнішому мовленні. Потребує більше повторень прослуханого, візуальної підтримки, допомоги вчителя та однокласників.	Розпізнає окремі слова та фрази в повільному та чіткому мовленні, може визначити тематику мовленнєвої ситуації за допомогою вчителя та однокласників. Потребує повторення прослуханого.	Розуміє контекст прослуханого в повільному та чіткому мовленні, опираючись на візуальну підтримку та більшу частину конкретної інформації, необхідної для виконання завдання.	Розуміє повільне та чітке мовлення з довгими паузами задля полегшення усвідомлення змісту почутого. Розуміє конкретну інформацію, необхідну для виконання завдання.
<i>ІНО2</i>	<i>Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду</i>	Читає іноземною мовою	Розпізнає окремі слова в тексті, труднощі розуміння виникають на рівні буквосполучень, має необхідність постійної підтримки вчителя для розуміння фраз і речень.	Розпізнає фрази та конструкції, труднощі виникають на рівні смислових зв'язків між словами у реченні. Потребує допомоги вчителя для виконання завдань.	Розуміє прості тексти, труднощі виникають на рівні сприйняття тексту як цілого. Потребує перечитування для розуміння прочитаного.	Розуміє короткі, прості тексти, читаючи їх пофразово, розпізнаючи знайомі імена, слова та основні фрази, перечитуючи за потреби.
<i>ІНО3.1</i>	<i>Висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм</i>	Висловлюється іноземною мовою	Відповідно реагує на деякі запитання та інструкції, потребує візуальних підказок та постійної підтримки вчителя. Дає однослівні відповіді на запитання. Робить спроби простих відповідей,	Відповідно реагує на запитання та інструкції, потребує візуальних підказок та підтримки вчителя, робить спроби попросити про допомогу. Переважають однослівні відповіді на запитання виникають труднощі при	Відповідно реагує на більшість запитань та інструкцій, потребує ситуативної підтримки вчителя, вміє просити про допомогу. Продукує короткі фрази з ініціативи та мінімальної підтримки вчителя, роблячи паузи в	Ставить і відповідає на прості запитання, ініціює і вербально реагує на прості твердження, які стосуються нагальних потреб і знайомих тем. Продукує короткі фрази з тематики мовленнєвої ситуації.

	<i>літературної мови</i>		допускаючись елементарних смислових помилок у рамках вивченого матеріалу.	спробах поєднувати їх у речення, допускається елементарних лексичних чи граматичних помилок у рамках вивченого матеріалу.	мовленні. Реагує на власні помилки та може їх виправити.	
<i>ІНО3.2</i>		<i>Взаємодія письмово іноземною мовою</i>	Копіює письмову інформацію, пише знайомі короткі фрази. Правильно прописує прості слова, допускає помилки у правописі незнайомих слів.	Надає базову інформацію в письмовій формі щодо знайомих тем лише за зразком і за постійної підтримки вчителя. Правильно пише знайомі слова, допускає граматичні помилки при написанні зв'язного тексту.	Надає базову інформацію в письмовій формі щодо знайомих тем за зразком і за ситуативної підтримки вчителя. Правильно будує речення. Пише короткі фрази при складанні зв'язного тексту.	Надає базову інформацію в письмовій формі щодо знайомих тем Правильно будує речення. Пише короткі речення при складанні зв'язного тексту.

Загальні критерії оцінювання учнів початкової школи з навчальних предметів математичної освітньої галузі

Індекс	Характеристика результатів навчання					
	Загальні результати навчання	Результат навчання у свідочстві досягнень	Рівні			
			Початковий	Середній	Достатній	Високий
MAO1	<i>Дослідження ситуації і виокремлення проблем, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів</i>	Застосовує математику для розв'язання життєвих ситуацій	Читає і осмислює різні за обсягом та складністю фрагменти текстів математичного змісту з метою створення відповідної математичної моделі для розв'язання життєвої ситуації.	Представляє отриманий результат розв'язання проблемної ситуації у вигляді графіків, таблиць, діаграм, рисунків, рівнянь тощо.	Вибудовує план дій (стратегії) з використання математики для розв'язування проблемних ситуацій, що виникають у житті.	Пояснює/обґрунтовує/ аргументує сформульоване припущення.
MAO2	<i>Моделювання процесів і ситуацій, розроблення стратегій (планів) дій для розв'язання різноманітних задач</i>	Розв'язує задачі з використанням різних стратегій	Читає й осмислює висловлювання, запитання, завдання, об'єкти або їх зображення для подальшого формування математичної моделі розв'язання життєвої ситуації.	Розуміє зв'язок між контекстом проблемної ситуації й представленням її математичного розв'язання.	Використовує відповідні символи, формули, діаграми і стандартні моделі для розв'язування життєвої ситуації зручним для себе способом.	Пояснює/обґрунтовує/ аргументує обраний спосіб розв'язання життєвої ситуації, висновку чи узагальнення.
MAO3	<i>Критичне оцінювання даних, процесу та результату розв'язання навчальних і практичних задач</i>	Аналізує дані, процес та результат розв'язання навчальних і практичних задач, критично їх оцінює	Визначає необхідні дані для розв'язання життєвої ситуації, робить можливі припущення/прогнози.	Розрізняє початкові дані та шукані результати, необхідні для розв'язання проблемної ситуації.	Досліджує різні способи розв'язання проблемної ситуації, визначає найбільш раціональний, робить узагальнення за результатами виконаної роботи.	Обґрунтовує/ аргументує/ оцінює обраний спосіб розв'язання проблемної ситуації; здійснює перевірку правильності розв'язання проблемної ситуації, виявляє та виправляє помилки самостійно або з допомогою вчителя.
MAO4.1	<i>Застосування досвіду математичної</i>	Класифікує, порівнює, узагальнює об'єкти	Знає, що існують різні математичні інструменти, що можуть	Наводить приклади математичних об'єктів, порівнює,	Використовує різні форми представлення математичних	Пояснює/обґрунтовує/ аргументує задане або сформульоване

	діяльності для пізнання навколишнього світу		допомогти під час розв'язування проблемної ситуації.	узагальнює і класифікує їх за спільними ознаками.	об'єктів.	представлення життєвої ситуації.
МАО4.2		Встановлює кількість об'єктів, позначає результат лічби числом, порівнює числа	Знає необхідні математичні символи для позначення, порівняння та упорядкування результатів лічби об'єктів.	Порівнює числа в зазначених межах та упорядковує їх.	Використовує відповідні математичні символи для представлення життєвої ситуації.	Робить необхідні узагальнення, опираючись на дії з доволі великою кількістю об'єктів.
МАО4.3		Здійснює обчислення усно та письмово	Повідомляє результат усних обчислень.	Розуміє й використовує відомі способи обчислень із застосуванням правил та алгоритмів.	Виконує базові арифметичні операції із використанням невеликих або зручних для оперування чисел.	Пояснює/обґрунтовує/аргументує результати розв'язання життєвих ситуацій в усній та письмовій формах.
МАО4.4		Орієнтується на площині та в просторі	Обирає маршрут пересування зі зрозумілої для себе математичної позиції.	Пояснює вибір заданого маршруту пересування.	Представляє в математичній формі життєву ситуацію з орієнтації на площині і в просторі.	Самостійно планує маршрут пересування зі зрозумілої для себе математичної позиції.
МАО4.5		Розпізнає геометричні фігури	Знає про різні математичні інструменти, що можуть допомогти при виконанні завдання.	Шукає серед заданих зображень такі фігури складної конфігурації, у яких можна розпізнати відомі геометричні фігури.	Використовує відомі математичні інструменти для розпізнавання знайомих геометричних фігур чи їх зображень у фігурах складної конфігурації.	Пояснює/обґрунтовує/аргументує обраний спосіб математичного розв'язання поставленої проблеми.
МАО4.6		Будує геометричні фігури, конструює	Знає, як створити з геометричних фігур обрану конструкцію, дотримуючись інструкції.	Вміє пояснити процес створення обраної чи заданої конструкції з відомих геометричних фігур.	Відображає зв'язки між різними частинами конструкції у побудованих фігурах самостійно або завдяки інформації, отриманої з інструкції.	Перевіряє та визначає, чи відповідає сконструйована фігура вимогам завдання.
МАО4.7		Вимірює величини	Виділяє у проблемній ситуації відомі величини,	Розробляє план дій для математичного	Виконує математичні обчислення найбільш	Оцінює обраний спосіб розв'язання проблемної

			якими потрібно оперувати при виконанні відповідних арифметичних операцій.	розв'язання проблемної ситуації.	зручним для себе способом.	ситуації, робить відповідні висновки.
<i>МАО4.8</i>		<i>Працює з таблицями, схемами, графіками, діаграмами</i>	Зчитує дані з таблиць, схем, графіків, діаграм.	Представляє дані за допомогою таблиць, схем, графіків та діаграм.	Використовує інформацію, яка представлена в різних формах, для розв'язання проблемних ситуацій.	Досліджує можливі способи розв'язування проблемної ситуації, представленої в різних формах та вибирає оптимальний.

ІНТЕГРОВАНІЙ КУРС «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

Загальні критерії оцінювання учнів початкової школи з природничої освітньої галузі

Характеристика результатів навчання учнів						
Індекс	Загальні результати навчання	Результат навчання у свідоцтві досягнень	Рівні			
			Початковий	Середній	Достатній	Високий
ПРО1	Відкриття світу природи, набуття досвіду її дослідження, пошук відповідей на запитання, спостереження за навколишнім світом, експериментування та створення навчальних моделей, вияв допитливості та отримання радості від пізнання природи	Спостерігає за навколишнім світом, експериментує, моделює	Виконує спостереження за обраними або запропонованими природними явищами та об'єктами в супроводі вчителя, розпізнає навчальні моделі.	Розуміє мету спостереження/дослідження, поставлену вчителем; виконує дії щодо спостереження за запропонованими природними явищами та об'єктами за наданим алгоритмом, проводить нескладні дослід з допомогою дорослого; використовує навчальні моделі.	Розуміє та пояснює мету спостереження/дослідження, поставлену вчителем, передбачає можливі результати спостережень/досліджень; виконує спостереження за обраними або запропонованими природними явищами та об'єктами за загальним планом, проводить нескладні дослідження, створює навчальні моделі.	Визначає мету спостережень/досліджень; визначає послідовність кроків під час спостереження/експерименту; обирає необхідні умови проведення дослідження; проводить спостереження за обраними або запропонованими природними явищами та об'єктами, проводить дослідження, створює навчальні моделі для дослідження явищ або об'єктів.
			Встановлює зв'язки між об'єктами і явищами природи з допомогою вчителя.	Розуміє зв'язки між об'єктами і явищами природи після пояснення.	Робить висновки із спостережень та досліджень у супроводі вчителя щодо зв'язків між об'єктами і явищами природи.	Встановлює зв'язки між об'єктами і явищами природи; робить висновки із спостережень та досліджень разом з учителем або самостійно.

			Іноді виявляє та розуміє власні помилки у процесі проведення спостереження /дослідження, після допомоги вчителя.	Вносить коректні уточнення у хід проведення спостереження /дослідження, виправляє помилки після допомоги вчителя.	Вносить уточнення, виправляє помилки у процесі проведення спостереження /дослідження самостійно.	Визначає фактори успіху, аналізує помилки, що виникають під час дослідження, змінює умови чи послідовність дій під час дослідження.
ПРО2	<i>Опрацювання та систематизація інформації природничого змісту, отриманої з доступних джерел, та представлення її в різних формах</i>	<i>Розуміє, аналізує, узагальнює, інформацією природничого змісту</i>	Відтворює готову інформацію про навколишній світ, лише з допомогою вчителя знаходить потрібну інформацію за допомогою технічних приладів і пристроїв; не виявляє бажання та ініціативи до пошуку інформації про навколишній світ.	Здійснює з допомогою вчителя пошук інформації про навколишній світ, зокрема, за допомогою технічних приладів і пристроїв; виявляє ініціативу в пошуку інформації про навколишній світ, що викликає особистий інтерес.	Знаходить, використовує технічні прилади і пристрої для пошуку інформації; виявляє потребу в пізнавальній діяльності, самостійно здобуває особисто значущу інформацію про навколишній світ.	Знаходить, систематизує (згідно з планом) інформацію про навколишній світ; використовує технічні прилади і пристрої для пошуку інформації; виявляє потребу у здобутті нових знань про навколишній світ, оволодінні новими знаннями та уміннями.
			Розуміє інформацію, представлену в різних формах: у вигляді малюнка, схеми, графіка, тексту, презентації тощо.	Розуміє та відтворює інформацію у вигляді малюнка, схеми, графіка, тексту, презентації тощо.	Представляє інформацію у вигляді малюнка, схеми, графіка, тексту, презентації тощо.	Перетворює інформацію в іншу форму (текст на схему, графік, презентацію тощо і навпаки).
ПРО3	<i>Усвідомлення розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, пояснення ролі природничих наук і техніки в житті людини, відповідальна поведінка у природі</i>	<i>Розуміє взаємозв'язки між об'єктами та явищами природи</i>	Розуміє взаємозв'язки між об'єктами живої і неживої природи, діяльністю людини і станом навколишнього світу на конкретних прикладах.	Пояснює взаємозв'язки між об'єктами живої і неживої природи, діяльністю людини і станом навколишнього світу на конкретних прикладах.	Встановлює взаємозв'язки між об'єктами живої і неживої природи, діяльністю людини і станом навколишнього світу, наводить приклади.	Діє в навколишньому світі з урахуванням взаємозв'язків між об'єктами живої і неживої природи; встановлює зв'язки між діяльністю людини і станом навколишнього світу.
			Називає приклади винаходів у повсякденному житті, збереження	Розуміє значущість винаходів у повсякденному житті, збереженні	Пояснює значущість винаходів у повсякденному житті, збереженні	Критично оцінює винаходи з точки зору їх значущості в повсякденному житті,

			навколишнього світу.	навколишнього світу.	навколишнього світу.	збереженні навколишнього світу.
			Іноді дотримується правил поведінки в навколишньому світі.	Дотримується правил поведінки в навколишньому світі.	Складає з допомогою вчителя правила поведінки в навколишньому світі й дотримується їх.	Складає правила поведінки в навколишньому світі й дотримується їх.
<i>ПРО4</i>	<i>Критичне оцінювання фактів, поєднання нового досвіду з набутих раніше і його творче використання для розв'язання проблем природничого характеру</i>	<i>Розв'язує проблемні завдання та ситуації природничого характеру</i>	Ситуативно розпізнає проблемну ситуацію в навколишньому світі, яка потребує дослідження.	Розпізнає в навколишньому світі проблемну ситуацію, яка потребує дослідження, але не може сформулювати гіпотезу, не завжди може визначати шляхи розв'язання проблемної ситуації.	Складає план роботи для розв'язання проблемної ситуації в навколишньому світі, яка потребує дослідження, висуває гіпотези, розв'язує проблемні ситуації у співпраці з учителем.	Обґрунтовує способи розв'язання проблем та ситуацій в навколишньому світі, використовуючи набуті знання, власний досвід; висуває гіпотези, розв'язує дослідницькі завдання.

Загальні критерії оцінювання учнів початкової школи з соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі

Характеристика результатів навчання						
Індекс	Загальні результати навчання	Результат навчання у свідомстві досягнень	Рівні			
			Початковий	Середній	Достатній	Високий
<i>СЗО1</i>	<i>Турбота про особисте здоров'я і безпеку, реагування на діяльність, яка становить загрозу для власного життя, здоров'я, добробуту та інших осіб</i>	<i>Турбується про здоров'я, безпеку та добробут</i>	Розпізнає з деяким утрудненням ситуації, які несуть ризик для життя та здоров'я. Разом із дорослим описує поведінку, яка запобігає ризикам для життя та здоров'я або зменшує їх.	Відтворює модель поведінки, яка запобігає ризикам для життя та здоров'я або зменшує їх.	Демонструє свідому поведінку, яка запобігає ризикам для життя та здоров'я або зменшує їх.	Демонструє свідомий вибір способу поведінки, яка запобігає ризикам для життя та здоров'я в нових нестандартних ситуаціях або зменшує їх.
<i>СЗО2</i>	<i>Визначення альтернатив, прогнозування наслідків, ухвалення рішень з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб</i>	<i>Приймає рішення з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб</i>	Описує ситуації з проявами неповаги, приниження та тиску, проте відчуває труднощі з розпізнанням проблеми.	Розпізнає ситуації з проявами неповаги, приниження та тиску, проте відчуває труднощі з визначенням шляхів їх розв'язання.	Аналізує ситуації з проявами неповаги, приниження та тиску, висловлює власні думки, наводить окремі приклади.	Самостійно або з допомогою дорослих залежно від ризику протидіє проявам тиску, неповаги та приниження щодо себе та інших осіб.
			Розпізнає прояви справедливості, чесності, відповідальності, проте відчуває труднощі з описом такої поведінки, з наведенням прикладів.	Описує, як поводитися етично, демонструючи сумлінність, справедливість, чесність.	Наводить приклади дій, що можуть захистити від ситуацій, де потрібно надавати допомогу; демонструє сумлінність, справедливість, чесність у стандартних ситуаціях.	Моделює надання допомоги собі та іншим у разі потреби, спираючись на набуті знання, власний досвід; поводить етично, демонструючи свідомий вибір способу дії на користь сумлінності, справедливості, чесності в нових ситуаціях, аналізує власні вчинки з позиції їхньої доброчинності.

			Розпізнає ознаки безпечної та небезпечної ситуації. Розуміє, що кожне рішення має наслідки.	Пояснює, але з деякими неточностями, що робити в небезпечних ситуаціях вдома, у школі та навколишньому світі. Пояснює наслідки своїх рішень. З допомогою вчителя пропонує шляхи вирішення проблемних ситуацій.	Пояснює та зіставляє ознаки безпечної та небезпечної ситуації. Розрізняє ситуації, у яких потребує допомоги інших, від тих, у яких можна зарадити власними силами, і відповідно діє; визначає, до кого і як звернутися за допомогою; самостійно обмірковує наслідки своїх дій.	Моделює доцільну поведінку в небезпечних ситуаціях; розрізняє ресурси, які можна використати у разі небезпеки; прогнозує можливі наслідки своїх дій (рішень) для себе та інших осіб.
			Описує, як діяти в повсякденних ситуаціях без загрози для здоров'я, безпеки та добробуту; відчуває труднощі з поясненням, від чого залежить безпека вдома, у школі, громадських місцях.	Описує (за зразком), як діяти в повсякденних ситуаціях з користю для здоров'я, безпеки та добробуту; пояснює, від чого залежить безпека вдома, у школі, громадських місцях; разом з учителем моделює різні проблемні ситуації та шляхи їх вирішення.	Розв'язує проблемну ситуацію з користю для здоров'я, безпеки та добробуту; дотримується правил безпечної поведінки у школі, вдома, громадських місцях.	Аналізує, класифікую та узагальнює знання та уміння щодо ситуацій, які несуть користь для здоров'я, добробуту та безпеки; дотримується правил безпечної поведінки у школі, вдома, у громадських місцях; ділиться досвідом з іншими людьми.
<i>СЗОЗ</i>	<i>Аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналіз і оцінка наслідків та ризиків</i>	<i>Обирає здоровий спосіб життя</i>	Описує зовнішні зміни у власному тілі, пов'язані з дорослішанням;	Пояснює зміни у своєму тілі залежно від фізичного стану, настрою, виду діяльності, способу життя.	Аналізує зміни у своєму тілі та зовнішньому вигляді залежно від фізичного стану, настрою, виду діяльності, способу	Прогнозує зміни у своєму тілі та зовнішньому вигляді залежно від фізичного стану, настрою, виду діяльності, способу життя;

					життя, припускає наслідки таких змін	
			Відчуває труднощі у визначенні корисних та шкідливих звичок.	Визначає продукти та послуги, придатні для ведення здорового способу життя.	Обґрунтовує свій вибір щодо здорової поведінки, наводить окремі приклади.	Самостійно наводить приклади дій, що можуть захистити в ситуаціях, які несуть загрозу здоров'ю.
			З допомогою дорослого визначає чинники негативного впливу на здоровий та безпечний спосіб життя.	За алгоритмом пояснює чинники негативного та позитивного впливу на здоровий та безпечний спосіб життя.	Самостійно аналізує позитивний і негативний вплив на вибір здорової та безпечної поведінки.	Прогнозує можливі небезпеки, які можуть спричинити його дії в довкіллі; аналізує власну поведінку для запобігання або зменшення ризику для життя та здоров'я
СЗО4	<i>Підприємливість та етична поведінка для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту</i>	<i>Демонструє підприємливість та етичну поведінку</i>	Відчуває труднощі з визначенням короткострокових та довгострокових цілей.	Ставить короткострокові цілі та планує конкретні дії щодо їх досягнення.	Прогнозує дії, необхідні для досягнення цілей, для задоволення власних потреб та потреб інших, спираючись на власний досвід.	Свідомо окреслює власну мету на конкретний період життя і прогнозує можливі ризики.
			Розпізнає ситуації, коли дражнять, цькують, утискають чи залякують.	Визначає ситуації, коли дражнять, цькують, утискають чи залякують як проблемну ситуацію, пропонує шляхи її розв'язання.	Обґрунтовує свої дії у разі виникнення дискримінаційних та неетичних ситуацій; складає план роботи для розв'язання проблемної ситуації, розв'язує проблемну ситуацію у супроводі вчителя.	Аналізує та пояснює, що робити іншим у ситуаціях, коли тебе дражнять, цькують, утискають чи залякують; аргументує зусилля на шляху до успіху на прикладах відомих людей; аналізує досягнені успіхи та труднощі у виконанні завдань.

			Розуміє вплив природних та матеріальних ресурсів на життя людини.	Пояснює вплив природних та матеріальних ресурсів на життя людини.	Пояснює користь для здоров'я та добробуту людини природних та матеріальних ресурсів.	Раціонально використовує наявні природні ресурси повсякденному житті; пропонує рішення щодо економії грошей, матеріальних цінностей та природних ресурсів.
			Розпізнає інформацію, корисну для збереження здоров'я.	Знаходить інформацію, корисну для збереження здоров'я, у різних джерелах.	Вирізняє та визначає достовірні джерела інформації, корисної для збереження та підтримання здоров'я. Обґрунтовує вибір джерела.	Аналізує достовірність джерел інформації, корисних для збереження та підтримання здоров'я; критично оцінює вплив реклами на вибір товарів та послуг.

Загальні критерії оцінювання учнів початкової школи з громадянської та історичної освітньої галузі

Характеристика результатів навчання						
Індекс	Загальні результати навчання	Результат навчання у свідоцтві досягнень	Рівні			
			Початковий	Середній	Достатній	Високий
ГЮО1	<i>Встановлення зв'язків між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснення значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій)</i>	Встановлює зв'язки між подіями, діяльністю людей та її результатами в часі	Визначає послідовність подій, іноді з допомогою вчителя; не завжди застосовує співвіднесення одиниць вимірювання часу для вирішення проблемних ситуацій.	Визначає послідовність подій, користуючись алгоритмом, наданим учителем; розпізнає проблемну ситуацію, але не може розв'язати, застосовуючи співвіднесення між одиницями вимірювання часу.	Визначає послідовність подій самостійно; застосовує співвіднесення між одиницями вимірювання часу під час розв'язання проблемних ситуацій у співпраці з учителем.	Визначає послідовність подій, їх тривалість та віддаленість від сьогодення; встановлює зв'язки і залежності між подіями; застосовує співвіднесення між одиницями вимірювання часу під час розв'язання проблемних ситуацій, дослідницьких та творчих навчальних завдань.
			Називає окремих представників поколінь у своїй родині; з допомогою вчителя розкриває зв'язки між теперішніми та попередніми поколіннями в родині.	Розповідає про життя попередніх поколінь у своїй родині, почасти порушуючи хронологічну послідовність; розкриває зв'язки між теперішнім та попередніми поколіннями, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою.	Висловлює у хронологічній послідовності власні думки про життя попередніх поколінь у своїй родині; розкриває зв'язки між теперішнім та попередніми поколіннями, обґрунтовуючи окремими прикладами з життя; визначає спільне та відмінне в житті теперішніх	Вільно висловлює власні думки про життя попередніх поколінь у своїй родині, аргументує прикладами власні відповіді; користується більш ніж одним джерелом інформації; пов'язує зміни в житті теперішніх і попередніх поколінь, відомих у

					покоління із попередніми.	своїй родині, із загальним історичним контекстом, спираючись на матеріали підручника.
			Називає 1-2 пам'ятки культури та історичні пам'ятки рідної місцевості/України; 1-2 важливі для українців події, які вивчалися; впізнає пам'ятки культури та історичні пам'ятки рідної місцевості / України на фото та історичні події за описом, іноді з допомогою вчителя.	Називає 3-5 пам'яток культури та історичних пам'яток рідної місцевості/ України, які вивчалися; розповідає 2-3 реченнями про важливі для українців події на основі матеріалів підручника.	Висловлює власні думки про пам'ятки культури та історичні пам'ятки рідної місцевості/ України, важливі для українців події, які вивчалися; формулює висновки, спираючись на матеріали підручника; ставить питання на усвідомлення впливу важливих для громадян України подій на сучасність.	Вільно висловлює власні думки про пам'ятки культури та історичні пам'ятки рідної місцевості/ України, важливі для українців подій, виявляє особисту позицію щодо них; формулює висновки, спираючись на матеріали підручника та додаткових джерел; ставить питання на розкриття причинно-наслідкових зв'язків між історичними подіями та сучасністю.
ГЮ2	<i>Орієнтація у знайомому соціальному середовищі, долучення до його розвитку, пояснення впливу</i>	Орієнтується у знайомому соціальному середовищі, долучається до його розвитку	Розрізняє відомі об'єкти знайомого соціального середовища та орієнтується в місцевості, у якій проживає, іноді з допомогою вчителя;	Розрізняє відомі об'єкти знайомого соціального середовища та орієнтується в місцевості, у якій проживає, у разі труднощів звертається	Розрізняє відомі об'єкти знайомого соціального середовища та орієнтується в місцевості; у співпраці з учителем укладає	Розрізняє відомі об'єкти знайомого соціального середовища та орієнтується в місцевості; ініціює, за підтримки

<p><i>природи та діяльності людей на нього</i></p>	<p>користуючись алгоритмом наданим учителем, укладає маршрути прогулянок/подорожей/екскурсій у межах свого населеного пункту та його околиць, зокрема місцями пам'яті, проте не завжди може пояснити, чому ці місця важливі.</p>	<p>до вчителя за допомогою ; користуючись алгоритмом наданим учителем, укладає маршрути прогулянок/подорожей/екскурсій у межах свого населеного пункту та його околиць, зокрема місцями пам'яті, може пояснити, чому ці місця важливі.</p>	<p>маршрути прогулянок/подорожей /екскурсій у межах свого населеного пункту та його околиць, зокрема місцями пам'яті, висловлює власні думки про їхню важливість, наводить окремі приклади на їх підтвердження.</p>	<p>вчителя, прогулянки/подорожі/екскурсії у межах свого населеного пункту та його околиць, зокрема місцями пам'яті, за самостійно укладеним маршрутом.</p>
	<p>Наводить приклади, які пояснюють взаємозалежність людини і природи, надані в підручнику; не завжди розпізнає приклади поведінки, приязної / шкідливої до/для довкілля.</p>	<p>Підбирає приклади, які пояснюють взаємозалежність людини і природи, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою ; розпізнає приклади поведінки, приязної / шкідливої до/для довкілля, не завжди визначає її наслідки.</p>	<p>Висловлює власні думки про взаємозалежність людини і природи, наводить окремі приклади на їх підтвердження; розпізнає приклади поведінки, приязної / шкідливої до/для довкілля, визначає її наслідки, виявляє особисту позицію щодо них.</p>	<p>Вільно висловлює власні думки про взаємозалежність людини і природи, аргументує прикладами власні відповіді; оцінює вплив діяльності людини на довкілля у своїй місцевості, Україні з різних поглядів.</p>
	<p>Пояснює правила поведінки в публічних місцях, не завжди розпізнає випадки їх порушення.</p>	<p>Дотримується правил поведінки в публічних місцях; ідентифікує випадки порушення правил поведінки в публічних місцях як проблемну ситуацію, може пояснити, як потрібно діяти (залучаючи дорослих) у відповідних ситуаціях.</p>	<p>Обґрунтовує необхідність дотримання правил поведінки в публічних місцях; ідентифікує випадки порушення правил поведінки в публічних місцях, пропонує різні способи протидії (із залученням дорослих);</p>	<p>Аналізує та оцінює відповідність поведінки (людей / персонажів) у публічних місцях встановленим правилам; висуває гіпотези про можливість удосконалення раніше</p>

					бере участь в обговоренні правил поведінки в публічних місцях.	встановлених правил поведінки в публічних місцях та ініціює, за потреби, зміни.
ГЮЗ	Робота з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналіз змісту джерел, їх критична оцінка	Розуміє, аналізує, узагальнює різні джерела соціальної та історичної інформації	Здійснює пошук інформації про минуле і сучасне у джерелах, наданих учителем; не може дібрати джерела інформації відповідно до власних зацікавлень.	Здійснює пошук потрібної інформації про минуле і сучасне у супроводі вчителя; добирає джерела інформації відповідно до власних зацікавлень, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою.	Здійснює пошук потрібної інформації про минуле і сучасне у співпраці з учителем; самостійно добирає джерела інформації відповідно до власних зацікавлень.	Самостійно шукає інформацію про минуле і сучасне, використовуючи знайомі методи та ресурси; допомагає однокласникам добирати джерела інформації.
			Виокремлює в тексті події, персонажі, поняття іноді з допомогою вчителя, проте не завжди встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними.	Виокремлює в тексті окремі події, персонажі, поняття, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; формулює переважно уточнювальні запитання про людей, минулі чи теперішні події.	Виокремлює в тексті окремі події, персонажі, поняття самостійно; формулює запитання про людей, минулі чи теперішні події з метою з'ясування їхньої сутності.	Аналізує, класифікує, узагальнює описані в тексті події, персонажі, поняття, виявляє особисту позицію щодо них; формулює запитання на розкриття причинно-наслідкових зв'язків між людьми, минулими чи теперішніми подіями.
			Епізодично розмірковує над достовірністю особисто значущої інформації; шукає в підручнику інформацію, яка спростовує або підтверджує сумніви.	Розмірковує над достовірністю особисто значущої інформації; шукає підтвердження її достовірності в додаткових джерелах.	Розмірковує над достовірністю будь-якої інформації, яку отримує з різних джерел; завжди шукає підтвердження достовірності особисто	Визначає розбіжності, відмінності або невідповідності в матеріалах, що підлягають аналізу; підтвердивши свою

					значущої інформації; може пояснити ймовірні наслідки поширення неправдивої інформації.	версію, ставить запитання на розкриття мотивів, намірів та задумів людей, які поширюють неправдиву інформацію.
ГЮ4	Узагальнення інформації з різних джерел, розповідь про минуле і сучасне	Розповідає про минуле і сучасне	Користується лише інформацією, поданою в підручнику; з допомогою вчителя визначає важливі і менш важливі відомості; порівнюючи відомі історичні події та діяльність історичних діячів за наданим планом допускається помилок, які не завжди виявляє та розуміє, навіть після допомоги вчителя.	Збирає інформацію на тему, яка цікавить, у супроводі вчителя; визначає важливі і менш важливі відомості, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою; порівнюючи відомі історичні події та діяльність історичних діячів за наданим планом допускається помилок, які виправляє після допомоги вчителя.	Збирає інформацію на тему, яка цікавить, у співпраці з учителем; визначає важливі і менш важливі відомості самостійно; порівнює відомі історичні події та діяльність історичних діячів за наданим планом, виправляє помилки в роботі самостійно.	Збирає самостійно інформацію на тему, яка цікавить; визначає важливі і менш важливі відомості самостійно і обґрунтовує це; порівнює відомі історичні події та діяльність історичних діячів за наданим планом або самостійно, аналізує власні роботи, вносить зміни (за потреби).
			Не може дібрати способи вираження уявлень про відомі історичні події, пам'ятки культури, видатних людей.	Намагається використовувати різні способи вираження уявлень про відомі історичні події, пам'ятки культури, видатних людей (розповідає, використовує засоби мистецтв тощо).	Зрозуміло презентує свої уявлення про відомі історичні події, пам'ятки культури, видатних людей різними способами (розповідає, використовує засоби мистецтв тощо).	Ініціює, за підтримки вчителя/бере активну участь у проведенні виставок учнівських малюнків, інсценізації історичних подій для вираження свого ставлення і ставлення

						однокласників до відомих історичних подій, пам'яток культури, видатних людей.
<i>ГЮ5</i>	<i>Представлення аргументованих суджень про відомі факти історії та історичних осіб, а також про події суспільного життя</i>	Висловлюється щодо відомих фактів історії та також про події суспільного життя	Називає пам'ятки культури рідної місцевості, які вважає важливими; наводить окремі приклади корисних справ для спільноти, які подано в підручнику.	Описує пам'ятки культури рідної місцевості, пояснює їх важливість; наводить приклади корисних справ для спільноти з підручника.	Описує пам'ятки культури рідної місцевості, пояснює їх важливість, епізодично використовує факти для підтвердження своїх думок; наводить приклади зроблених корисних справ для спільноти зі свого життя.	Описує пам'ятки культури рідної місцевості, пояснює їх важливість, використовує факти для підтвердження своїх думок; наводить приклади корисних справ для спільноти, які можна зробити в майбутньому.
<i>ГЮ6</i>	<i>Усвідомлення почуття власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свобод, повага до прав і гідності інших осіб, протидія дискримінації та нерівному ставленню до особистості</i>	Поважає права і свободи свої та інших людей	Описує свої риси характеру, моральні якості з допомогою вчителя; розповідає про свої мрії, однак має нечіткі уявлення про те, як їх здійснити.	Визначає свої риси характеру, моральні якості самостійно; розповідає про свої мрії, планує дії, які приведуть до їх досягнення, у разі труднощів звертається до вчителя за допомогою .	Пояснює, як його/її риси характеру, моральні якості впливають на поведінку в різноманітних ситуаціях; розповідає про свої мрії, планує дії, які приведуть до їх досягнення, та визначає необхідні ресурси.	Критично оцінює як інші люди сприймають його/її риси характеру, моральні якості; аналізує, які якості йому / їй потрібні для здійснення своєї мрії; визначає різні варіанти дій, які приведуть до досягнення мрій, та оцінює ризики, пов'язані з їх вибором.
			Називає права дитини; розпізнає випадки їхнього порушення; з допомогою вчителя визначає послідовність дій у випадку, коли його	Пояснює, чому кожен зобов'язаний поважати права дитини; розпізнає випадки їхнього порушення; користується	Висловлює власні думки про те, що права необхідні кожній людині для гідного існування, наводить окремі	Обґрунтовує необхідність дотримання прав дитини, наводить приклади; пояснює, що потрібно робити

			чи інших осіб ображають та/або принижують.	алгоритмом, може пояснити, як потрібно діяти, коли їх або інших осіб ображають та/або принижують.	приклади на їх підтвердження; обґрунтовує свої дії у разі, коли його або інших осіб ображають та/або принижують.	іншим дітям у ситуаціях, коли їх ображають та/або принижують.
			Погоджується з тим, що важливо приймати кожну людину як неповторну та рівну іншим; не завжди розпізнає ситуації некоректного спілкування.	Дотримується поглядів, що важливо приймати кожну людину як неповторну та рівну іншим; не завжди знаходить приклади, щоб проілюструвати важливість рівності між людьми; користуючись алгоритмом пояснює як діяти в ситуації некоректного спілкування.	Висловлює власні думки про важливість прийняття кожної людини як неповторної та рівної іншим, наводить окремі приклади поведінки персонажів та життєвих ситуацій на їх підтвердження; обґрунтовує свої дії у разі некоректного спілкування.	Аргументовано висловлюється щодо важливості прийняття кожної людини як неповторної та рівної іншим; допомагає іншим зрозуміти, як діяти в ситуаціях некоректного спілкування.
<i>ГЮ7</i>	<i>Усвідомлення себе громадянином України, аналіз культурно-історичних основ власної ідентичності, визнання цінності культурного розмаїття</i>	<i>Усвідомлює себе як громадянина України</i>	Добирає джерела для створення родинного дерева з допомогою вчителя; називає 2-3 традиції і свята у своїй родині.	Добирає джерела для створення родинного дерева в супроводі вчителя; описує традиції і свята у своїй родині, ставить запитання про традиції та свята своїх друзів / однокласників / земляків; розмірковує над важливістю традицій.	Добирає джерела для створення родинного дерева у співпраці з учителем; описує традиції і свята у своїй родині, ставить питань про традиції та свята своїх друзів / однокласників / земляків, щоб виокремити спільне та відмінне; висловлює думки про важливість традицій, наводить окремі приклади з життя своєї родини.	Добирає джерела для створення родинного дерева самостійно; вільно висловлює власні думки про традиції і свята у своїй родині, традиції та свята своїх друзів / однокласників / земляків, пояснює їхню важливість, наводить приклади з життя своєї родини.

			<p>Погоджується, що кожен має дотримуватися правил у процесі взаємодії та сумлінно працювати для досягнення спільних цілей; вибудовує доброзичливі стосунки з іншими в групі; епізодично виявляє бажання виконувати різні ролі під час роботи у групі.</p>	<p>Дотримується поглядів, що кожен має діяти відповідно до правил у процесі взаємодії та сумлінно працювати для досягнення спільних цілей; виявляє бажання виконувати різні ролі під час роботи у групі, не може визначати, у яких ролях він/ вона працює найкраще; допомагає іншим, якщо просять.</p>	<p>Переконує однокласників у важливості дотримання кожним учасником групи правил у процесі взаємодії та сумлінній праці для досягнення спільних цілей, ілюструє думку окремими прикладами (із власного досвіду, літератури); виконує різні ролі під час роботи у групі; визначає, у яких ролях він/ вона у групі працює найкраще; працюючи у групі, допомагає іншим, заохочуючи їх до участі.</p>	<p>Переконує однокласників у важливості дотримання кожним учасником групи правил у процесі взаємодії та сумлінній праці для досягнення спільних цілей, ілюструє думку прикладами (із власного досвіду, літератури); підтримує та заохочує інших членів групи заради досягнення спільних цілей; знаходить можливості допомогти іншим та переконати їх поділитися необхідними знаннями, досвідом та вміннями для досягнення спільних цілей.</p>
--	--	--	--	--	---	---

ГЮ8	Дотримання принципів демократичного громадянства, активна участь у житті шкільної спільноти, місцевої громади і держави	Дотримується принципів демократичного громадянства	Дотримується визначених разом з однокласниками правил та процедури вирішення питань, які стосуються життя класу; не може пояснити, як власний вибір та дії можуть вплинути на інших осіб.	Епізодично обговорює з однокласниками правила та процедури вирішення питань, які стосуються життя класу; розмірковує над можливим впливом власного вибору та дій на інших осіб, підтверджує свої думки прикладами, поданими в підручнику.	Бере активну участь у визначенні правил та процедури вирішення питань, які стосуються життя класу; передбачає наслідки своїх дій, порівнює з наводять окремі приклади з власного досвіду, щоб проілюструвати, як його / її вибір можуть вплинути на інших осіб.	Обмірковує раніше створені правила та процедури вирішення питань, які стосуються життя класу, та за потреби ініціює визначення нових/додаткових правил; аргументує прикладами з власного досвіду, як його / її вибір може вплинути на інших осіб.
			Пояснює, що означає бути громадянином, наводячи приклади, подані в підручнику; називає державні свята України та переконаний/а у важливості їх відзначення (День Незалежності України, День Конституції України, День захисника України, День Соборності України); знає, що Конституція України – найважливіший документ держави.	Пояснює, що означає бути громадянином, наводячи приклади, подані в підручнику; розуміє значущість державних свят України та переконаний/а у важливості їх відзначення (День Незалежності України, День Конституції України, День захисника України, День Соборності України); пояснює, що Конституція України – найважливіший документ держави; епізодично виявляє бажання знаходити інформацію про інші країни Європи та світу.	Висловлює власні думки про те, що означає бути громадянином України, наводить окремі приклади з життя на їх підтвердження; аргументовано оцінює значущість для себе, родини державних свят України та переконаний/а у важливості їх відзначення (День Незалежності України, День Конституції України, День захисника України, День Соборності України); розмірковує над тим, як Конституція	Вільно висловлює власні думки про те, що означає бути громадянином України, аргументує прикладами власні відповіді; цікавиться історією походження державних свят України та переконаний/а у важливості їх відзначення (День Незалежності України, День Конституції України, День захисника України, День Соборності України); пояснює, як

					України впливає на його/ її життя і життя всіх громадян України; стверджує, що всі мають дотримуватися законів; у співпраці з учителем знаходить інформацію про інші країни Європи та світу, порівнює їх з Україною за наданим планом.	Конституція України – найважливіший документ держави, впливає на його/ її життя і життя всіх громадян України; розмірковує про роль законів у своєму житті, житті інших людей колись і тепер; самостійно знаходить інформацію про інші країни Європи та світу, порівнюючи їх з Україною за наданим планом або самостійно.
		Епізодично обговорює разом із класом бажане майбутнє своєї школи / громади; не завжди розпізнає проблеми своєї школи / громади; епізодично виявляє інтерес до корисних справ для класу, школи.	Обговорює разом із класом бажане майбутнє своєї школи / громади та ідентифікує проблему, яку треба для цього вирішити; не завжди визначає шляхи розв'язання визначеної проблеми своєї школи / громади; епізодично демонструє позитивні емоції під час корисних справ для класу.	Бере активну участь у визначенні разом із класом бажаного майбутнього своєї школи / громади та ідентифікує проблему, яку треба для цього вирішити; шукає причини визначеної проблеми своєї школи / громади, долучається до складання плану щодо її вирішення; бере участь у вирішенні проблеми своєї школи / громади, пояснює цінність	Обґрунтовує способи розв'язання проблем класу, школи, громади, спираючись на набуті знання, власний досвід; бере участь у вирішенні проблеми своєї школи / громади, переконує інших людей у цінності волонтерства, наводить приклади на підтвердження	

					волонтерства, наводить окремі приклади на підтвердження думок; демонструє позитивні емоції під час корисних справ для класу, школи.	своїх думок; ініціює, за підтримки вчителя, проведення корисних справ для класу, школи.
--	--	--	--	--	--	--

Загальні критерії оцінювання учнів початкової школи з технологічної освітньої галузі

Характеристика результатів навчання						
Індекс	Загальні результати навчання	Результат навчання у свідочстві досягнень	Рівні			
			Початковий	Середній	Достатній	Високий
ТЕО1	<i>Втілення творчого задуму в готовий виріб</i>	<i>Втілює творчий задум у готовий виріб</i>	Виконує за зразком технологічні операції з метою виготовлення виробу.	З допомогою дорослих обирає об'єкт праці та планує послідовність технологічних операцій під час виготовлення виробу.	Спільно із однокласниками обирає об'єкт праці та прогнозує кінцевий результат; намагається спланувати послідовність технологічних операцій під час виготовлення виробу.	Обирає об'єкт праці та прогнозує кінцевий результат власної діяльності; самостійно планує послідовність технологічних операцій під час виготовлення виробу.
			Виконує прості геометричні зображення.	З допомогою дорослих читає геометричні зображення та керується ними у процесі роботи.	Читає геометричні зображення та аналізує з допомогою однокласників.	Читає та аналізує графічні зображення; виконує прості геометричні зображення та керується ними у процесі роботи.
			Називає матеріали та технології, за допомогою яких виготовлено виріб.	Спільно з дорослими добирає матеріали та технології для виготовлення виробу.	Спільно з однокласниками добирає матеріали та технології для виготовлення виробу.	Самостійно добирає матеріали та технології для виготовлення виробу.
			Знає 2-3 технології для оздоблення готових виробів.	З допомогою дорослих конструює та виготовляє виріб з готових елементів.	Спільно із однокласниками моделює, конструює та виготовляє виріб з готових елементів; виготовляє та оздоблює виріб відомими технологіями.	Моделює, конструює та виготовляє виріб з готових елементів; виготовляє та оздоблює виріб відомими технологіями.
			З допомогою дорослих представляє результат колективної роботи.		Спільно із однокласниками представляє результат роботи.	Представляє одержаний результат власної або колективної діяльності та намагається оцінити його.

ТЕО2	<i>Турбота про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто оточує</i>	Турбується про власний побут	Називає послідовність дій, які здійснює у побуті.	Спільно із дорослими складає план послідовних дій на день у власному побуті.	Планує власні дії у побуті та намагається дотримуватися плану.	Планує та виконує дії у власному побуті.
			Називає найпростіші побутові прилади. Знає правила організації робочого місця.	Із допомогою дорослих використовує найпростіші побутові прилади. Формулює правила безпечної організації робочого місця.	Спільно із однокласниками використовує найпростіші побутові прилади. Організовує робоче місце відповідно до визначених завдань.	Безпечно використовує найпростіші прилади у побуті; самостійно організовує робоче місце відповідно до визначених потреб та завдань.
			Знає правила безпечної роботи із найпростішими інструментами та пристосуваннями.	Знає та намагається застосовувати правила безпечної роботи з інструментами та пристосуваннями.	Спільно із однокласниками використовує інструменти та пристосування із дотриманням безпечних прийомів праці.	Дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань.
ТЕО3	<i>Ефективне використання природних матеріалів, турбота про навколишній світ</i>	Ефективно та ощадно використовує природні матеріали	Називає матеріали для виготовлення виробу.	Називає матеріали та з допомогою дорослих намагається розрахувати їх кількість для виготовлення виробу.	Із допомогою дорослих розраховує орієнтовні витрати та кількість матеріалів для виготовлення виробу.	З допомогою дорослих або самостійно розраховує орієнтовні витрати та кількість матеріалів для виготовлення виробу.
			Знає основні правила сортування відходів.	Спільно з однокласниками сортує відходи, дотримуючись правил.	Намагається ощадно використовувати матеріал для виготовлення виробу.	Ощадно використовує матеріали; сортує відходи, дотримуючись відповідних правил.
ТЕО4	<i>Практичне і творче застосування традиційних та сучасних ремесел</i>	Практично і творчо застосовує традиційні та сучасні ремесла	Знає назви технологічних операцій традиційних та сучасних ремесел.	Знає принцип виконання простих технологічних операцій традиційних та сучасних ремесел.	Із допомогою дорослих виконує прості технологічні операції традиційних та сучасних ремесел.	Самостійно виконує прості технологічні операції традиційних та сучасних ремесел.
			Називає технології традиційних та сучасних ремесел.	Описує принципи застосування технологій традиційних та сучасних ремесел.	Із допомогою дорослих створює виріб, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел.	Самостійно створює виріб, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел.

Загальні критерії оцінювання учнів початкової школи з навчальних предметів інформатичної освітньої галузі

Характеристика результатів навчання						
Індекс	Загальні результати навчання	Результат навчання у свідоцтві досягнень	Рівні			
			Початковий	Середній	Достатній	Високий
ІФО1	Пошук, подання, перетворення, аналіз, узагальнення та систематизація даних, критичне оцінювання інформації для розв'язання життєвих проблем	Знаходить, аналізує, узагальнює та систематизує дані, критично оцінює інформацію	Називає основні інформаційні процеси.	Співставляє основні інформаційні процеси із запропонованими ситуаціями із близького для себе середовища.	Описує основні інформаційні процеси у близькому для себе середовищі з незначною допомогою вчителя.	Наводить приклади основних інформаційних процесів у близькому для себе середовищі.
			Обирає ключові слова для пошуку інформації з допомогою вчителя; називає цифрові носії для збереження даних; заповнює пропуски, заносючи дані в запропоновану послідовність з допомогою вчителя.	Знаходить інформацію за готовими ключовими словами; обирає цифрові носії для збереження даних; заносить дані в попередньо створений шаблон.	Обирає ключові слова для пошуку інформації з незначною допомогою вчителя; зберігає дані на підготовлених цифрових носіях; упорядковує об'єкти за заданими ознаками.	Шукає інформацію за ключовими словами; зберігає дані на доступних цифрових носіях; упорядковує об'єкти за самостійно визначеними ознаками.
			Визначає об'єкти, їх властивості та значення з допомогою вчителя; визначає приналежність об'єктів до групи за їх властивостями з допомогою вчителя; називає способи подання інформації; ситуативно називає оригінальні відповідники реальних моделей.	Визначає об'єкти, їх властивості та значення за зразком; визначає приналежність об'єктів до групи за їх властивостями; переводить задачу / проблему з однієї форми представлення в іншу за зразком; ситуативно називає оригінальні відповідники	Визначає об'єкти, їх властивості та значення з незначною допомогою вчителя; визначає групи об'єктів за їх властивостями; переводить стандартну задачу / проблему з однієї форми представлення в іншу; співставляє інформаційні та реальні моделі з	Визначає об'єкти, їх властивості та значення; дає назви групам об'єктів; переводить задачу / проблему з однієї форми представлення в іншу; називає оригінальні відповідники інформаційних та реальних моделей.

				інформаційних моделей.	оригінальними відповідниками.	
			Розрізняє істинні та хибні висловлювання.	Підтверджує чи спростовує інформацію на підставі інформації з наданого джерела.	Визначає потребу пошуку додаткового джерела для підтвердження чи спростування інформації.	Визначає джерела, потрібні для підтвердження чи спростування інформації.
ІФ02	<i>Створення інформаційних продуктів та програм для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них</i>	<i>Створює прості інформаційні продукти та програми</i>	Ситуативно визначає логічну послідовність подій; обирає завершення для висловлювань з конструкціями «якщо-то»; розпізнає алгоритми в деяких способах подання; називає види алгоритмів.	Визначає логічну послідовність подій; заповнюючи пропуски, завершує висловлювання з конструкціями «якщо-то»; розпізнає алгоритми під час розв'язання задач у повсякденній діяльності; обирає тип алгоритму на основі його словесного опису.	Визначає логічну послідовність подій; формулює логічні висловлювання з конструкціями «якщо-то»; розпізнає алгоритми в різних способах подання; обирає тип алгоритму на основі словесного опису задачі.	Виправляє помилки в логічній послідовності подій; формулює логічні висловлювання з конструкціями «що буде, якщо змінити порядок інструкцій?»; розпізнає алгоритми в різних способах подання під час розв'язання задач у повсякденній діяльності; складає лінійні, розгалужені та циклічні алгоритми для розв'язання простих задач.
			Відтворює надану програму в навчальному середовищі.	Вносить прості зміни в надану програму в навчальному середовищі.	Створює просту програму в навчальному середовищі на основі наданого алгоритму.	Налагоджує просту програму в навчальному середовищі.
			Називає блоки команд навчального середовища.	Визначає блоки команд, за допомогою яких можна розв'язати задачу.	Укладає блоки команд у правильному порядку із незначною допомогою вчителя.	Укладає блоки команд у правильному порядку для розв'язання задачі.

			Створює прості інформаційні продукти на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії.	Створює прості інформаційні продукти за алгоритмом чи інструкцією.	Створює прості інформаційні продукти із незначною допомогою вчителя.	Створює прості інформаційні продукти, поєднуючи текст, зображення, звук тощо.
			Не виявляє бажання та ініціативи виконувати роль у груповій роботі; виконує завдання за наданим планом чи інструкцією.	Епізодично демонструє позитивні емоції при виконанні ролі у групі; складає план виконання знайомого завдання з незначною допомогою вчителя.	Виявляє інтерес до виконання різних ролей у групі; складає план виконання роботи з допомогою вчителя.	Виявляє ініціативність при виконанні різних ролей у групі; уточнює план виконання роботи за потреби.
ІФОЗ	Усвідомлене використання інформаційних і комунікаційних технологій та цифрових пристроїв для доступу до інформації, спілкування та співпраці, самостійного опанування новими вміннями	Спілкується та співпрацює з використанням інформаційних і комунікаційних технологій та цифрових пристроїв	Користується знайомими цифровими пристроями з допомогою вчителя; називає окремі складові комп'ютерної системи.	Користується знайомими цифровими пристроями у засвоєній послідовності; називає функції окремих складових комп'ютерної системи.	Користується знайомими цифровими пристроями у стандартних ситуаціях; називає функції складових доступної комп'ютерної системи.	Обирає зручний для себе спосіб та впевнено користується знайомими цифровими пристроями; пояснює роботу комп'ютерної системи.
			Звертається за допомогою при виявленні апаратних та програмних збоїв; використовує знайомі комп'ютерні програми на рівні копіювання зразка/послідовності дій.	Повідомляє про виявлені апаратні та програмні збої; використовує знайомі комп'ютерні програми в засвоєній послідовності.	Визначає прості апаратні та програмні збої; використовує знайомі комп'ютерні програми з незначною допомогою вчителя.	Висуває гіпотези щодо виявлених апаратних та програмних збоїв; досліджує доступні комп'ютерні програми.
			Розпізнає гіперпосилання на веб-сторінках; використовує онлайн ресурси на рівні копіювання зразка/послідовності дій.	Переміщується веб-сторінками за вказаними гіперпосиланнями; використовує онлайн ресурси в засвоєній	Переміщується знайомими веб-сторінками з використанням гіперпосилань; використовує онлайн	Переміщується веб-сторінками з використанням гіперпосилань; використовує онлайн ресурси для спільної

				послідовності.	ресурси з незначною допомогою вчителя.	діяльності та обміну думками.
ІФО4	Усвідомлення наслідків використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримання етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії	Дотримується етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії	Наводить приклади необачного використання комп'ютерних пристроїв та мереж; називає правила безпечної поведінки онлайн.	Називає можливі наслідки необачного використання комп'ютерних пристроїв та мереж; наводить приклади та наслідки дотримання і порушення погоджених правил поведінки онлайн.	Називає способи поведінки для уникнення проблем, що впливають з необачного використання комп'ютерних пристроїв та мереж; дотримується погоджених правил поведінки онлайн з епізодичною допомогою дорослих.	Дотримується стратегій уникнення проблем, що впливають з необачного використання комп'ютерних пристроїв та мереж; дотримується погоджених правил поведінки онлайн вдома та у школі.
			Наводить окремі приклади позитивної та негативної поведінки в цифровому середовищі.	Наводить окремі приклади наслідків позитивної та негативної поведінки в цифровому середовищі.	Розрізняє позитивну і негативну поведінку в цифровому середовищі.	Розрізняє прийнятну та неприйнятну поведінку в цифровому середовищі.
			Позначає ідеї та матеріали як запозичені після допомоги вчителя.	Позначає запозичені ідеї та матеріали.	Вказує джерела запозичених ідей чи матеріалів; не списує.	Цитує та вказує джерела запозичених ідей чи матеріалів; не списує і не дає списувати.

**Загальні критерії оцінювання учнів початкової школи з навчальних предметів (інтегрованих курсів)
мистецької освітньої галузі**

Індекс	Характеристика результатів навчання					
	Загальні результати навчання	Результат навчання у свідоцтві досягнень	Рівні			
			Початковий	Середній	Достатній	Високий
МІОІ	<i>Художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва</i>	Створює художні образи різними засобами і способами, імпровізує у різних видах мистецтва	Створює невиразні художні образи з опорою на зразок.	Створює художні образи за підтримки вчителя. Виявляє несформовані навички експериментування та імпровізації.	Володіє умінням створювати художні образи, застосовуючи для цього запропоновані техніки та виражальні засоби різних видів музичного та образотворчого мистецтва.	Володіє умінням створювати переконливі художні образи, вільно застосовуючи для цього опановані техніки та виражальні засоби різних видів музичного та образотворчого мистецтва.
			Потребує сторонньої підтримки для вибору матеріалів та технік.	Невпевнено добирає матеріали та техніки для реалізації творчого задуму.	Виявляє сформовану здатність до експериментування та імпровізації.	Сміливо експериментує, імпровізує, самостійно добираючи матеріали та техніки для максимальної реалізації задуму.
			Невідповідно застосовує тематичний матеріал у художньо-практичній діяльності.	Частково застосовує тематичний матеріал у художньо-практичній діяльності.	Демонструє стабільний прогрес в опануванні основних умінь та навичок. Підхід до застосування тематичного матеріалу у художньо-практичній діяльності є достатньо творчим.	Самостійно і творчо застосовує тематичний матеріал у художньо-практичній діяльності. Вміє перевтілюватися в запропонований образ.

МІО2	Пізнання мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва	Сприймає, розуміє, інтерпретує твори мистецтва	Намагається висловити емоційно – естетичне ставлення до творів мистецтва.	Виявляє прагнення до інтерпретації та аналізу творів мистецтва. Під час інтерпретації творів спирається на судження інших.	Володіє навичками аналізу, інтерпретації та цілісного сприймання творів мистецтва, виявляючи до них емоційно-естетичне ставлення.	Має сформовані навички аналізу, інтерпретації та цілісного сприймання творів мистецтва, виявляючи до них емоційно-естетичне ставлення.
			Частково розпізнає жанри музичного та образотворчого мистецтва за характерними ознаками .	Потребує допомоги учителя у використанні засвоєних термінів і понять для вербальної характеристики твору.	Наводить приклади на підтвердження власних суджень. Розпізнає різновиди образотворчого та музичного мистецтва за характерними виражальними засобами.	Висловлює оригінальні судження, аргументує висновки, наводить приклади та аналогії. Вільно використовує засвоєні терміни і поняття для вербальної характеристики творів мистецтва.
			Має елементарний розвиток художньо-образного мислення.	Художньо-образне мислення розвинене слабо.	Має достатньо розвинене художньо-образного мислення.	Художньо-образне мислення високо розвинене.
МІО3	Пізнання себе через художньо-творчу діяльність та мистецтв і знання себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво	Самовиражається через художньо-творчу діяльність та різні види мистецтва	Уникає можливостей для самовираження через творчість, презентації та оцінювання власної мистецької діяльності. Бере пасивну участь у колективних творчих проєктах.	Виявляє несформований творчий підхід до презентації та оцінювання власної мистецької діяльності. Формально виконує поставлені завдання.	Прагне до активного самовираження через творчість. Самостійно презентує та оцінює результати власної творчої діяльності.	Із задоволенням і творчо презентує та оцінює власні доробки та результати творчої діяльності. Бере активну участь у різних видах творчої діяльності. Цікавиться та успішно долучається до мистецьких подій закладу, міста, країни, світу.

			<p>Усвідомлює можливості естетичного перетворення довкілля та способи впливу на емоційний стан на елементарному рівні.</p>	<p>Частково усвідомлює можливості естетичного перетворення довкілля. Не уміє самостійно застосовувати способи впливу на емоційний стан засобами мистецтва.</p>	<p>Усвідомлює переваги колективної та групової роботи. Бере участь у мистецьких заходах. Прагне до естетичного перетворення довкілля та добирає способи впливу на емоційний стан засобами мистецтва.</p>	<p>Усвідомлює та прагне використовувати можливості естетичного перетворення довкілля та способи впливу на емоційний стан засобами мистецтва.</p>
--	--	--	--	--	--	--

Загальні критерії оцінювання учнів початкової школи з навчальних предметів фізкультурної освітньої галузі

Індекс	Характеристика результатів навчання					
	Загальні результати навчання	Результат навчання у свідоцтві досягнень	Рівні			
			Початковий	Середній	Достатній	Високий
ФІО1	Заняття руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонстрація рухових умінь та навичок, використання їх у різних життєвих ситуаціях	Займається фізичними вправами, збагачує руховий досвід	Епізодично займається фізичними вправами на уроках фізичної культури.	Систематично займається фізичними вправами на уроках фізичної культури.	Систематично займається фізичними вправами на уроках фізичної культури та позакласних заняттях.	Систематично займається фізичними вправами на уроках фізичної культури, позакласних та позашкільних формах фізичного виховання.
			Виконує основні життєво необхідні рухові дії в стандартних умовах.	Виконує життєво необхідні рухові дії різними способами.	Виконує життєво необхідні рухові дії з диференціацією їх параметрів за завданням вчителя (швидше-повільніше, вище-нижче тощо).	Ефективно виконує життєво необхідні рухові дії різними способами (зокрема з предметами) у варіативних умовах (зокрема ігрових та змагальних, з предметами).
ФІО2	Вибір фізичних вправ для підвищення рівня фізичної підготовленості	Виконує фізичні вправи для підвищення рівня фізичної підготовленості	Розпізнає фізичні вправи для розвитку різних фізичних якостей.	Називає фізичні вправи для розвитку окремих фізичних якостей за зразком учителя.	Називає фізичні вправи для розвитку окремих фізичних якостей.	Визначає фізичні вправи для гармонійного розвитку фізичних якостей після оцінки учителем фізичного стану учня.
			Констатує зміни самопочуття під час фізичного вправління на вимогу вчителя.	Ініціативно контролює самопочуття до, під час, після виконання фізичних вправ та оцінює його за відповідними критеріями.	Ініціативно контролює самопочуття до, під час, після виконання фізичних вправ та оцінює його за відповідними критеріями. Володіє об'єктивними (частота	Ініціативно контролює самопочуття до, під час, після виконання фізичних вправ та оцінює його за відповідними критеріями. Володіє декількома прийомами

					серцевих скорочень, частота дихання) способами самоконтролю за власним фізичним станом.	визначення частоти серцевих скорочень (на скроневій, променевій, сонній артеріях, у місці серцевого поштовху) та способом визначення частоти дихання в процесі самоконтролю за власним фізичним станом.
			Демонструє стабільність показників розвитку фізичних якостей при зниженні окремих.	Демонструє стабільність показників фізичної підготовленості.	Демонструє позитивну динаміку показників окремих фізичних якостей при стабільності інших.	Демонструє позитивну динаміку показників фізичної підготовленості.
ФІОЗ	Дотримання правил безпечної і чесної гри, вміння боротися, вигравати і програвати; усвідомлення значення фізичних вправ для здоров'я, задоволення, гартування характеру, самовираження та соціальна взаємодія	Дотримується правил безпечної і чесної гри; вміє боротися, вигравати і програвати; усвідомлює значення фізичних вправ для здоров'я, задоволення, гартування характеру; самовиражається та соціально взаємодіє	Безініціативно взаємодіє з однолітками для досягнення спільних командних цілей під час рухової діяльності за вимогою учителя.	З урахуванням різних обставин нерегулярно, але активно взаємодіє з однолітками для досягнення спільних командних цілей під час рухової діяльності.	Активно взаємодіє з однолітками для досягнення спільних командних цілей під час рухової діяльності незалежно від зовнішніх та внутрішніх обставин.	Активно та ефективно взаємодіє з однолітками для досягнення спільних командних цілей під час рухової діяльності незалежно від зовнішніх та внутрішніх обставин.
			В цілому дотримується правил безпеки під час рухової діяльності з можливими незначними порушеннями під впливом емоцій.	Систематично дотримується правил безпеки під час рухової діяльності.	Систематично дотримується правил безпеки під час рухової діяльності та спонукає до безпечної поведінки інших учнів.	Систематично дотримується правил безпеки під час рухової діяльності, спонукає до безпечної поведінки інших учнів та ініціює правила безпеки в конкретній ситуації.
			Дотримується правил чесної гри після	Дотримується правил чесної гри після	Систематично дотримується правил	Систематично дотримується правил

			зауваження учителя чи учнів.	зауваження учителя чи учнів та закликає інших їх додержуватися.	чесної гри.	чесної гри та спонукає до цього інших.
			Вміє боротися, але подекуди проявляє пасивність. Гідно поводить у разі виграшу. Приймає поразку після бесіди з учителем.	Вміє боротися, гідно поводить у разі виграшу. Приймає поразку після бесіди з учителем.	Вміє боротися, гідно поводить у разі виграшу чи поразки.	Вміє боротися, гідно поводить у разі виграшу чи поразки та підбадьорює інших.

назва закладу освіти

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ
(примірна форма)

Ім'я та прізвище учня/учениці

_____ навчальний рік _____ семестр

_____ клас

I. Характеристика наскрізних умінь	Має значні успіхи	Демонструє помітний прогрес	Досягає результату з допомогою дорослих	Потребує уваги і допомоги
Виявляє інтерес до читання				
Знаходить у текстах відповіді на свої запитання				
Осмислоне прочитане				
Висловлює свою думку і пояснює її				
Висловлює власну думку письмово				
Аналізує інформацію, отриману з різних джерел				
Оцінює достовірність інформації				
Ставить цікаві запитання				
Добирає аргументи для обґрунтування власної думки				
Виявляє творчість у навчальній діяльності				
Пропонує нові ідеї				
Виявляє ініціативність				
Несе відповідальність за свої дії				
Виявляє самостійність у роботі				
Керує своїми емоціями				
Приймає самостійні рішення, оцінюючи можливі ризики				
Знаходить успішні шляхи вирішення проблемних завдань та ситуацій				
Доброзичливо ставиться до інших				
Співпрацює з іншими дітьми				
Вирішує конфлікти мирним шляхом				
Бере участь у житті класу				
Дотримується правил поведінки під час уроку, гри, відпочинку				

Характеристика результатів навчання		Рівні			
		Високий	Достатній	Середній	Початковий
Українська мова, мова відповідних корінних народів та національних меншин (мова навчання)					
МОВ1	Взаємодіє з іншими усно				
МОВ2	Сприймає, аналізує, інтерпретує та оцінює текст				
МОВ3.1	Створює письмові висловлювання				
МОВ3.2	Взаємодіє письмово в онлайн просторі				
МОВ3.3	Знаходить і виправляє орфографічні помилки				
МОВ3.4	Аналізує та редагує власне письмове висловлювання				
МОВ4	Досліджує власне індивідуальне мовлення				
Українська мова як державна, мова національної меншини або корінного народу (мова вивчення)					
УМД1	Взаємодіє з іншими усно				
УМД2	Сприймає, аналізує, інтерпретує та оцінює текст				
УМД3	Взаємодіє з іншими письмово				
УМД4	Досліджує власне індивідуальне мовлення				
Іноземна мова					
ІНО1	Сприймає іноземну мову на слух				
ІНО2	Читає іноземною мовою				
ІНО3.1	Висловлюється іноземною мовою				
ІНО3.2	Взаємодіє письмово іноземною мовою				
Математика					
МАО1	Застосовує математику для розв'язання життєвих ситуацій				
МАО2	Розв'язує задачі з використанням різних стратегій				
МАО3	Аналізує дані, процес та результат розв'язання навчальних і практичних задач, критично їх оцінює				
МАО4.1	Класифікує, порівнює, узагальнює об'єкти				
МАО4.2	Встановлює кількість об'єктів, позначає результат лічби числом, порівнює числа				
МАО4.3	Здійснює обчислення усно та письмово				
МАО4.4	Орієнтується на площині і в просторі				
МАО4.5	Розпізнає геометричні фігури				
МАО4.6	Будує геометричні фігури, конструює				
МАО4.7	Вимірює величини				
МАО4.8	Працює з таблицями, схемами,				

	графіками, діаграмами				
Інтегрований курс «Я досліджую світ»					
ПРО1	Спостерігає за навколишнім світом, експериментує, моделює				
ПРО2	Розуміє, аналізує, узагальнює, інформацією природничого змісту				
ПРО3	Розуміє взаємозв'язки між об'єктами та явищами природи				
ПРО4	Розв'язує проблемні завдання та ситуації природничого характеру				
СЗО1	Турбується про здоров'я, безпеку та добробут				
СЗО2	Приймає рішення з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб				
СЗО3	Обирає здоровий спосіб життя				
СЗО4	Демонструє підприємливість та етичну поведінку				
ПО1	Встановлює зв'язки між подіями, діяльністю людей та її результатами в часі				
ПО2	Орієнтується у знайомому соціальному середовищі, долучається до його розвитку				
ПО3	Розуміє, аналізує, узагальнює різні джерела соціальної та історичної інформації				
ПО4	Розповідає про минуле і сучасне				
ПО5	Висловлюється щодо відомих фактів історії та історичних осіб, а також про події суспільного життя				
ПО6	Поважає права і свободи свої та інших людей				
ПО7	Усвідомлює себе як громадянина України				
ПО8	Дотримується принципів демократичного громадянства				
Технології (зокрема, в інтегрованому курсі «Я досліджую світ»)					
ТЕО1	Втілює творчий задум у готовий виріб				
ТЕО2	Турбується про власний побут				
ТЕО3	Ефективно та екологічно використовує природні матеріали				
ТЕО4	Практично і творчо застосовує традиційні та сучасні ремесла				
Інформатика					
ІФО1	Знаходить, аналізує, узагальнює та систематизує дані, критично оцінює інформацію				
ІФО2	Створює інформаційні продукти та програми				

ІФО3	Спілкується та співпрацює з використанням інформаційних і комунікаційних технологій та цифрових пристроїв				
ІФО4	Дотримується етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії				
Мистецтво					
МИО1	Створює художні образи різними засобами і способами, імпровізує в різних видах мистецтва				
МИО2	Сприймає, розуміє, інтерпретує твори мистецтва				
МИО3	Самовиражається через художньо-творчу діяльність та різні види мистецтва				
Фізична культура					
ФІО1	Займається руховою активністю, фізичною культурою та спортом				
ФІО2	Виконує фізичні вправи для підвищення рівня фізичної підготовленості				
ФІО3	Дотримується правил безпечної і чесної гри; вміє боротися, вигравати і програвати; усвідомлює значення фізичних вправ для здоров'я, задоволення, гартування характеру; самовиражається та соціально взаємодіє				

Державна підсумкова атестація (4 клас)				
Освітня галузь	Рівні			
	Високий	Достатній	Середній	Початковий
Мовно-літературна (українська мова, читання*)				
Математична				
**Мовно-літературна українська мова, читання*)				

* або інші назви навчальних предметів або інтегрованих курсів, упродовж яких у класах (групах) із навчанням українською мовою навчання вивчалися українська мова та читання

** для класів (груп) з навчанням мовою відповідного корінного народу або національної меншини

Рекомендації учителя _____

Пропущених днів _____ Підпис учителя _____

Побажання батьків _____

Підпис батьків _____

Керівник закладу освіти _____

**Приклад бланку
оцінювання результатів діагностичної роботи учнів 3 класу
з математики за темою «Невидимий світ підземної України»**

Рівні результатів навчання учнів	Очікувані результати навчання	Результати виконання завдань діагностичної роботи * розв'язання правильне і в повному обсязі більше правильно розв'язаних завдань більше неправильно розв'язаних завдань розв'язання неправильне або учень/-иця не приступав/-ла до виконання завдання
Початковий	знає базові процедури або правила для розв'язування задач, у яких треба оперувати натуральними числами	1.1
	читає й записує багатоцифрові числа в межах тисячі	1.2
	розпізнає об'єкти, достатні для розв'язання життєвої ситуації	1.4
Середній	добирає вираз/числові дані, необхідні й достатні для розв'язання проблемної ситуації, використовуючи відомі засоби	3.1
	добирає дані, необхідні й достатні для розв'язання проблемної ситуації	6.1
Достатній	виконує усно та письмово обчислення в межах тисячі в навчальних і життєвих ситуаціях	2
	застосовує співвідношення між одиницями вимірювання величин під час розв'язування практично зорієнтованих задач	5
	виконує додавання і віднімання іменованих чисел, множення і ділення на одноцифрове число іменованих чисел, поданих в одиницях вимірювання довжини, маси, вартості і часу	5
	розв'язує різними способами проблемну ситуацію, використовуючи наявні дані	3.2
Високий	аналізує проблемну ситуацію з огляду на достатність чи надлишковість наявних даних	1.3 4
	обирає /обґрунтовує раціональний шлях розв'язання проблемної ситуації з огляду на наявні дані	6.2

**Приклад бланку
оцінювання результатів діагностичної роботи учнів 3 класу
з інтегрованого курсу за темою «Світ невидимий»**

Результати навчання	Номер завдання	Рівень досягнення (П, С, Д, В)
Мовно-літературна освітня галузь		
оформлює власне висловлення зрозуміло, дотримуючись норм літературної мови, за потреби звертається до словників	3, 5, 8	
наводить аргументи на захист власної думки та ілюструє її прикладами	3, 5, 8	
з увагою сприймає усні репліки діалогу, перепитує, уточнює з огляду на ситуацію спілкування	10	
вступає і підтримує діалог на теми, пов'язані з важливими для дитини життєвими ситуаціями	10	
Математична освітня галузь		
читає, знаходить, аналізує, порівнює інформацію, подану в таблицях, графіках, на схемах, діаграмах	2, 11	
знаходить значення числового виразу	2	
виконує усно та письмово обчислення в межах мільйона в навчальних і життєвих ситуаціях	2	
користується годинником і календарем для відстеження та планування подій свого життя	1	
Природнича освітня галузь		
розрізняє трав'янисті рослини, кущі, дерева; культурні та дикорослі рослини	8	
пояснює взаємозв'язки між об'єктами живої і неживої природи	3,4	
застосовує предметні моделі, малюнки, схеми, графіки, тексти для пояснення явищ і об'єктів природи	3,4	
Технологічна освітня галузь		
самостійно виготовляє виріб, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел	9	
самостійно виконує знайомі технологічні операції з конструкційними матеріалами	9	
Інформатична освітня галузь		
визначає логічну послідовність подій	9	
розрізняє приватну та публічну інформацію, зокрема ту, якою можна ділитися онлайн	6	
поважає приватність інформації інших	6	
Громадянські та історична освітня галузь		
пояснює іншим, що робити в ситуації, коли тебе дражнять, цькують, утискають чи залякують	7	
моделює поведінку в ситуаціях некоректного спілкування та свавілля з боку однолітків / дорослих	7	
аргументує, чому не можна цькувати інших	7	
пояснює, як діяти, коли ти стаєш свідком або жертвою цькування	7	